

Protestantse
Kerk

Pensioenfonds Predikanten

Pensioenfonds Predikanten

jaarverslag 2010

Stichting Pensioenfonds voor de Predikanten
in de Protestantse Kerk in Nederland

jaarverslag 2010

**Protestantse
Kerk**

Pensioenfonds **Predikanten**

Joseph Haydnlaan 2a

Postbus 8504 | 3503 RM Utrecht

T 030 8801671 F 030 8801710

E info@pensioenfondspredikanten.nl

www.pensioenfondspredikanten.nl

Kengetallen en kerncijfers	7
Doelstelling Pensioenfonds Predikanten	8
Personalia	9
Bestuursverslag	11
Verantwoordingsorgaan	30
Commissie intern toezicht	30

jaarrekening

Balans, na bestemming resultaat	34
Staat van baten en lasten	36
Kasstroomoverzicht	37
Grondslagen	39
Toelichting op de balans	42
Toelichting op de staat van baten en lasten	52

overige gegevens

Resultaatsbestemming	57
Gebeurtenissen na balansdatum	57
Actuariële verklaring	58
Controleverklaring	59
Afkortingen en verklarende woordenlijst	60

Kengetallen en kerncijfers

Kengetallen en kerncijfers per 31 december

	2010	2009	2008	2007	2006
Aantal					
Deelnemers	2.081	2.113	2.103	2.198	2.243
Gewezen deelnemers	520	556	562	571	595
Pensioengerechtigden	2.881	2.878	2.895	2.894	2.907
	5.482	5.547	5.600	5.621	5.745
AOP (arbeidsongeschikte)deelnemers*	152	170	183	179	170

* AOP deelnemers zijn tevens opgenomen als actieve deelnemer (deels arbeidsongeschikten), of pensioengerechtigden (volledig arbeidsongeschikten)

Financiële kerncijfers (bedragen in miljoen euro's)

	2010	2009	2008	2007	2006
Dekkingsgraad in %	113,9	113,7	100,6	146,5	141,9
Vereiste dekkingsgraad in %	117,3	117,7	116,6	118,9	122,5
Totaal rendement in %	8,8	17,4	-18,1	1,7	4,9
Totaal rendement benchmark in %	8,8	16,5	-15,5	2,0	2,0
Beleggingen	987,7	920,5	801,6	991,9	960,1
Eigen vermogen	120,7	110,9	4,5	311,4	289,1
Voorziening pensioenverplichtingen	867,2	811,3	796,5	670,0	690,0
Gemiddelde rekenrente voorziening in %	3,44	3,82	3,60	4,83	4,26
Totaal beleggingsresultaten	80,4	136,7	-177,9	15,9	47,9
Pensioenuitkeringen	44,6	44,8	44,9	42,5	41,2
Pensioenpremies	31,4	29,6	28,3	28,7	28,4
Indexering per 1 januari	0%	0%	0%	3,59%	2,37%

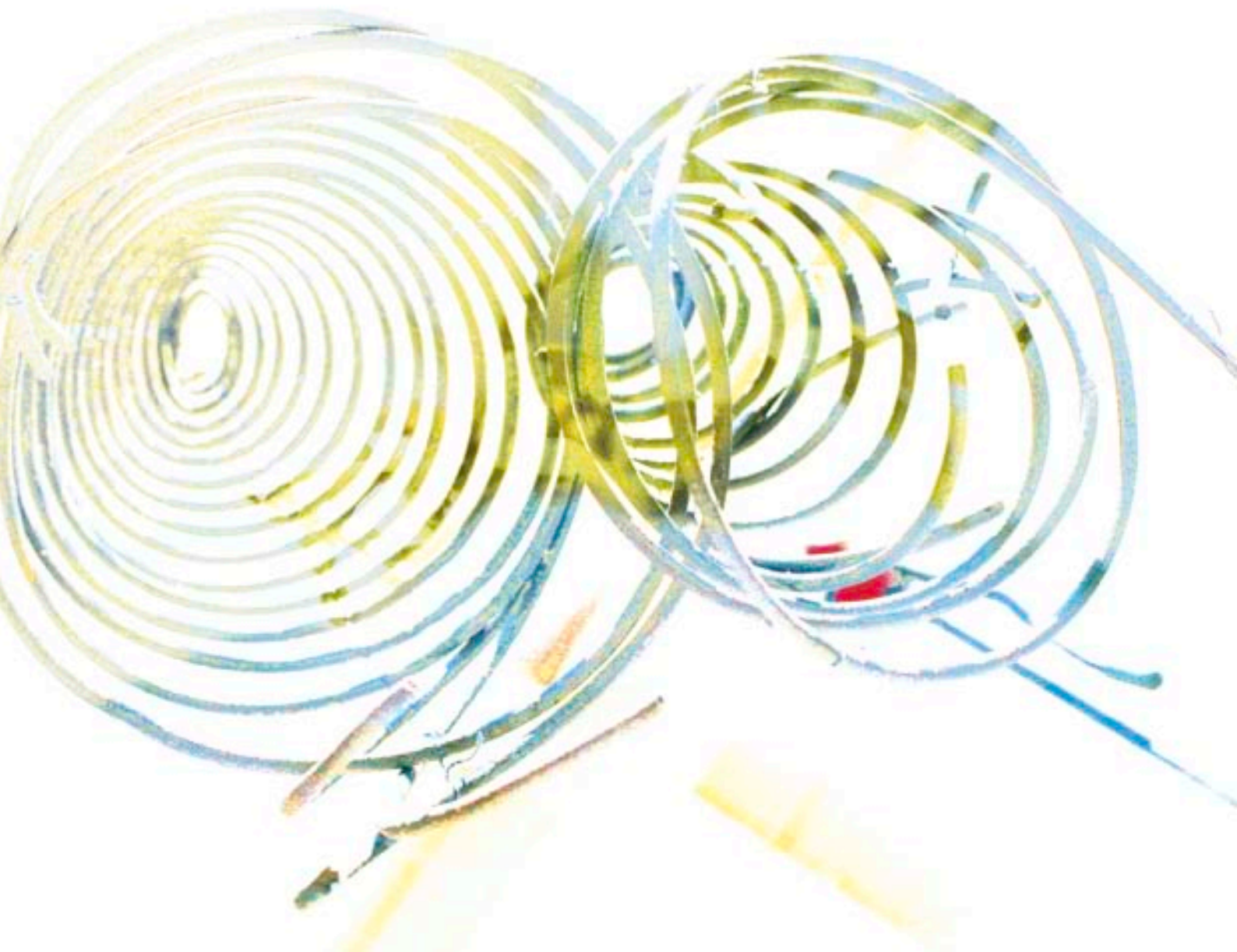
Doelstelling Pensioenfonds Predikanten

De Stichting Pensioenfonds voor de Predikanten in de Protestantse Kerk in Nederland ("Pensioenfonds Predikanten" of "het pensioenfonds") heeft ten doel het verlenen en doen verlenen van pensioen- en andere uitkeringen aan de deelnemers, de gewezen deelnemers of hun nagelaten betrekkingen overeenkomstig de bepalingen van de statuten van de Stichting.

Het algemene uitgangspunt van het te voeren beleid is om de pensioentoezegging na te komen die door de Protestantse Kerk in Nederland ("de Kerk") gedaan is aan de predikanten voor gewone werkzaamheden die in de Kerk actief zijn, en wel tegen zo laag mogelijke, maar stabiele premies, risico's en uitvoeringskosten.

Voor het bestuur is het jaarverslag belangrijk om verantwoording af te leggen van het gevoerde beleid. Wij nodigen u van harte uit om op het verslag te reageren, hetzij per e-mail, per brief of anderszins.

N.B.: Uit oogpunt van leesbaarheid wordt in dit verslag over predikanten alleen in de mannelijke vorm gesproken. De vrouwelijke vorm is daarbij uiteraard ook bedoeld.

Personalia naar de stand van 25 mei 2011

Bestuur van de Stichting Pensioenfonds voor de Predikanten in de Protestantse Kerk in Nederland

op voordracht van:

de Protestantse Kerk in Nederland

M.M. de Lint MBA, consultant

drs. A.A. Nagtegaal AAG, voorzitter, practice leader AON-Hewitt

de Vereniging voor Kerkrentmeesterlijk Beheer

P.J.C. Borgdorff, directeur Stichting Pensioenfonds Zorg & Welzijn

J. Groen, voorheen directeur Stichting Pensioenfonds ANWB

H.L. Roth, directeur Vereniging voor Kerkrentmeesterlijk Beheer

T.B. Strasser RA

de Bond van Nederlandse Predikanten

mr. F.F.F. de Beaufort, lid directie Aegon Global Asset Management

drs. P.R. Beintema, secretaris, bedrijfseconoom en emeritus predikant

B. Keddeman RA, algemeen directeur Stichting Fondsenbeheer Waterbouw

mw. ds. J.M.T. van der Spek, predikant

mr. A.C. Wallast, vice voorzitter, consultant

ds. R.M. Witteveen, tweede secretaris, predikant

Commissie Algemene Zaken

drs. A.A. Nagtegaal AAG

drs. P.R. Beintema

mr. A.C. Wallast

ds. R.M. Witteveen

Audit Commissie

T.B. Strasser RA, voorzitter

B. Keddeman RA

H.L. Roth

Beleggings Advies Commissie

dr. H.A. Klein Haneveld CFA, voorzitter

drs. J.W. Baan

drs. W.A.H. Baljet

J. Groen

drs. C.E. Kortleve

M.M. de Lint MBA

drs. M.H.P.M. van Oorschot

drs. B. Vliegthart

Pensioencommissie

P.J.C. Borgdorff, voorzitter

mr. A.C. Wallast

vacature

Commissie Communicatie

drs. P.R. Beintema, voorzitter

P.J.C. Borgdorff

mw. ds. J.M.T. van der Spek

Commissie van Beroep

mr. W.D.H. Asser, voorzitter

ds. L. Korevaar

vacature

Deelnemersraad

namens de actieve deelnemers

ds. W. Barendrecht, voorzitter

ds. F.J. van Harten, vice-voorzitter

namens de pensioengerechtigden

ds. C.H.W. van den Berg

mw. M. Vreugdenhil-Fransen, secretaris

drs. A.J.G. Dronkert

ds. D.O. Veenendaal

namens de gewezen deelnemers

ds. R.E. van den Berg

Verantwoordingsorgaan

drs. A.J.G. Dronkert, voorzitter

ds. C.H.W. van den Berg

ds. F.J. van Harten, vice-voorzitter

drs. A.M. Mol

J. de Waard

vacature

Commissie Intern Toezicht

drs. M.W. Dijkshoorn AAG

dr. O. Steenbeek Ph.D.

ir. R. Willems

Management team

drs. P.D. Eenshuistra, directeur

A.J. Massar, hoofd pensioenbeheer

H.M. Bondrager RBA MC, manager investments

drs. G.J.M. Ruijter RA, controller

De leden van het management team treden tevens op

als adviseur voor de diverse commissies

Adviserend Actuaris

Towers Watson

R. Kruijff AAG

Mutatie in het bestuur van de Stichting Pensioenfonds voor de Predikanten in de Protestantse Kerk in Nederland

Met ingang van 6 april 2011 is de heer mr. F.F.F. de Beaufort benoemd tot lid van het bestuur. Het bestuur is verheugd dat met deze benoeming het bestuur weer op volle sterkte is.

Mutatie in de Commissie Communicatie

Per november 2010 is mevrouw. ds. J.M.T. van der Spek benoemd tot lid van de commissie.

Mutatie in de Commissie van Beroep

Per januari 2011 heeft de heer dr. A.J. Vermaat zijn werkzaamheden voor deze commissie beëindigd. De heer Vermaat was vanaf de start betrokken bij de commissie. Het bestuur is hem erkentelijk voor de door hem beschikbaar gestelde tijd.

Mutaties in de Deelnemersraad

In het jaar 2010 heeft de Deelnemersraad afscheid moeten nemen van mevrouw ds. G.J. van Ginkel. Zij was vanaf de start verbonden aan de Deelnemersraad en het bestuur is haar erkentelijk voor haar constructief-kritische inbreng. De heer T. Prins die sinds het voorjaar 2010 deel uitmaakte van de Deelnemersraad heeft deze taak inmiddels beëindigd.

Mutatie in het Verantwoordingsorgaan

De heer J. de Waard is per september 2010 toegetreden tot het Verantwoordingsorgaan. Er is nu nog een vacature.

1 Algemeen

Voor de pensioensector was 2010 een turbulent jaar. De lage rente als gevolg van de financiële crisis, de grote mate van volatiliteit op de effectenbeurzen en de impact van de gestegen levensverwachting van de deelnemers maakten 2010 tot een jaar met een hoge attentiewaarde voor pensioenfondsen.

Zowel de lage rente als de toename van de levensverwachting resulteerde in een stijging van de voorziening voor pensioenverplichtingen, met als gevolg een daling van de dekkinggraad.

De beleggingsresultaten over 2010 vertoonden een positief beeld. Met name de aandelen hebben bijgedragen aan het rendement dat over het gehele jaar is uitgekomen op 8,8% (tegen een benchmark van 8,8%). Dit resulteerde in een dekkinggraad, die per 31 december 2010 113,9% bedraagt.

Operationeel was 2010 voor Pensioenfonds Predikanten een belangrijk jaar. In de eerste plaats is veel aandacht besteed aan de voorbereiding van de invoering van de middelloonregeling per 1 januari 2011. In de tweede plaats is verder vorm gegeven aan versterking van de uitvoeringsorganisatie.

Voorts is in 2010 het risicobeheer verder ontwikkeld en vormgegeven. Daarbij is zowel aan financiële als aan niet-financiële risico's aandacht geschonken. Hierdoor is er onder meer sprake van beter inzicht van de risico's in de beleggingsportefeuille.

Ook is in 2010 gestart met een Asset Liability Management (ALM)-Studie. Hierbij wordt getoetst of het huidige strategische beleggingsbeleid nog goed bij het huidige deelnemersbestand en de middelloonregeling past. De verwachting is dat de resultaten van deze studie in het voorjaar van 2011 de aanzet zullen zijn tot het actualiseren van het strategisch beleggingsbeleid.

De hiervoor geduide turbulente ontwikkelingen hebben tot gevolg gehad dat pensioenfondsen in financieel zwaar weer terecht zijn gekomen. Grote schommelingen in dekkinggraden geven aan dat de zekerheid omtrent de pensioenaanspraken is afgenomen. Hoewel het Pensioenfonds Predikanten de crisis tot nu toe redelijk heeft doorstaan, geldt ook voor de predikanten dat er minder zekerheid bestaat over het pensioen waar wel op wordt gerekend. In 2010 is voor het tweede achtereenvolgende jaar geen toeslag (indexatie) verleend. In 2011 is besloten dat de pensioenen per 1 juli 2011 met 0,64% worden geïndexeerd. Dit geeft aan dat het herstel van de financiële positie nog niet is voltooid. De uitvoering van het Herstelplan ligt voor op schema, maar gezien het broze herstel van de dekkinggraad heeft het bestuur besloten dat de financiële positie van het pensioenfonds (nog) niet toereikend is om de indexatie (formeel "toeslagverlening") volledig te kunnen hervatten.

De genoemde ontwikkelingen hebben er ook toe geleid dat een discussie is ontstaan tussen de sociale partners over de vraag hoe zeker pensioenen in de toekomst moeten zijn en welk pensioencontract daarbij past. Een speciale werkgroep binnen het bestuur volgt de discussie hieromtrent op de voet, zodat het pensioenfonds goed voorbereid is op mogelijke veranderingen in de pensioenregelgeving.

In het verslagjaar zijn goede contacten met de Deelnemersraad, het Verantwoordingsorgaan en de Commissie Intern Toezicht onderhouden. Het bestuur hecht grote waarde aan een vruchtbare samenwerking met de verschillende governance organen van het pensioenfonds. Belangrijke onderwerpen die zijn besproken hadden betrekking op de ontwikkeling van het risicobeheer en het beleggingsbeleid en meer in het algemeen de financiële positie van het pensioenfonds en de gevolgen daarvan voor de deelnemers. De bevindingen van deze organen vindt u op blz 30 met een reactie daarop van het bestuur.

2 Resultaat en ontwikkeling dekkinggraad en herstelplan

Resultaat

Het resultaat over 2010 was een bate van € 10 miljoen tegen een bate van € 106 miljoen voor 2009. Hoewel het rendement op beleggingen in 2010 uitkwam op 8,8%, was dit minder dan de 17,4% in 2009. Ten opzichte van 2009 zorgde dit voor € 56 miljoen lagere beleggingsopbrengst. Daarbij dient opgemerkt te worden dat 2009 een uitzonderlijk goed jaar was door het herstel van de aandelenbeurzen. Het rendement op beleggingen profiteerde in 2010 van de daling van de langlopende rente. Voor de pensioenverplichtingen betekende de rentedaling een daling van de gemiddelde rekenrente voor de berekening van de verplichtingen van 3,82% naar 3,44%. Door de rente effecten stegen de pensioenverplichtingen met circa € 71 miljoen terwijl dit in 2009 nog een stijging van € 6 miljoen was.

In 2010 zijn de levensverwachtingen van de deelnemers weer verder naar boven bijgesteld, hetgeen resulteerde in een stijging van de voorziening ofwel een last van € 17 miljoen (2009: last € 35 miljoen).

Ontwikkeling dekkingsgraad

Door het licht positief resultaat van € 10 miljoen, is de dekkingsgraad met 0,2%-punt gestegen. De bijdrage van de verschillende effecten is in onderstaande tabel weergegeven;

Mutatie dekkingsgraad

1 januari 2010	113,7%
Impact	
1 Rente pensioenvoorziening en rendement beleggingen	-0,1%
2 Premie opbrengst minus benodigde premie en uitvoeringskosten	0,7%
3 Impact door uitkering	0,8%
4 Impact invoering nieuwe sterftetafels	-2,3%
5 Overige	1,1%
Totaal mutatie	0,2%
31 december 2010	113,9

Toelichting bij de mutaties in de dekkingsgraad

- 1 De beleggingopbrengsten moeten tenminste gelijk zijn aan de stijging van de pensioenvoorziening als gevolg van rente-effecten. Door de daling van de rekenrente steeg de pensioenvoorziening. De opbrengst van de beleggingen was net niet voldoende om dit te compenseren waardoor de dekkingsgraad daalde met 0,1%-punt.
- 2 Doordat in de premie de opslagen voor herstel zijn opgenomen, wordt er meer premie ontvangen dan dat er pensioenrechten worden opgebouwd. Hierdoor herstelt het fonds mede door de premieopbrengsten.
- 3 Door het betalen van de pensioenuitkeringen dalen zowel de beleggingen als de voorzieningen. De bestaande reserves worden daardoor verdeeld over minder voorzieningen waardoor de reserves relatief hoger worden en de dekkingsgraad stijgt.
- 4 De invoering van de nieuwe sterftetafels zorgde voor een hogere voorziening, waardoor de dekkingsgraad daalde met 2,3%-punt.
- 5 De overige mutaties betreffen diverse items. De belangrijkste was de daling van de voorziening voor arbeidsongeschiktheid (impact 0,6% punt) terwijl daarvoor via de premie wel een bijdrage is ontvangen.

Ontwikkeling herstelplan

In het herstelplan dat in het voorjaar van 2009 is ingediend bij De Nederlandsche Bank (DNB), is een prognose opgenomen inzake de verwachte ontwikkeling van de dekkingsgraad voor de komende jaren. In het herstelplan wordt uitgegaan van de voorgeschreven rekengrootheden zoals beleggingsrendement, inflatie, loonontwikkeling en een verwachte stijging van de rente. Op basis van deze veronderstellingen in het herstelplan en de daarin opgenomen maatregelen zal het pensioenfonds binnen de wettelijk gestelde termijnen kunnen herstellen.

Ultimo 2010 zou de dekkingsgraad volgens het herstelplan 107,7% bedragen. In werkelijkheid bedraagt de dekkingsgraad per 31 december 2010 113,9%. Deze positieve ontwikkeling is met name het gevolg van hogere beleggingsopbrengsten dan was voorzien in het herstelplan; 8,8% in 2010 en 17,4% in 2009 terwijl in het herstelplan van 5,5% was uitgegaan. Daarnaast is de dekkingsgraad negatief beïnvloed door de toename van de pensioenenverplichting als gevolg van de gestegen levensverwachting.

Overigens verkeert het pensioenfonds nog wel in de fase van herstel. Uit herstel is het pensioenfonds wanneer de dekkingsgraad zich drie kwartalen aaneengesloten boven de vereiste dekkingsgraad van 117,3% bevindt (ultimo 2010). Derhalve is er nog sprake van een reservetekort. Bij een dekkingsgraad boven 104,1% is er geen sprake van een dekkingstekort.

3 Pensioenen

Pensioenregeling

Het Pensioenfonds Predikanten is de uitvoerder van de pensioenvoorziening voor predikanten voor "gewone werkzaamheden." De pensioenovereenkomst is een uitkeringsovereenkomst en voorziet in een ouderdoms-, partner- en wezenpensioen voor deelnemers en gewezen deelnemers. De deelnemers hebben bovendien aanspraak op een arbeidsongeschiktheidspensioen. De (gewezen) deelnemers hebben de mogelijkheid tot flexibele aanwending van de pensioenaanspraken.

Het pensioenfonds heeft de tussen de predikanten en de kerk overeengekomen pensioentoezegging ondergebracht in het pensioenreglement dat per 1 januari 2009 van kracht is geworden. Tot en met 31 december 2010 betrof het een eindloonregeling. Vanaf 1 januari 2011 blijft de eindloonregeling van kracht voor predikanten van 60 jaar en ouder, terwijl voor predikanten jonger dan 60 jaar de middelloonregeling is ingevoerd.

Eindloonregeling

De pensioengerechtigde leeftijd voor het ouderdomspensioen is 65 jaar. Het opbouwpercentage van het ouderdomspensioen is 1,75% en de franchise in 2010, inclusief crisisopslagen, ligt tussen € 22.037 en € 23.237 afhankelijk van de hoogte van het pensioengevend traktement. Het levenslang partnerpensioen is 5/7^e van het te bereiken ouderdomspensioen en het wezenpensioen per kind 1/7^e van het te bereiken ouderdomspensioen.

Het arbeidsongeschiktheidspensioen bedraagt bij volledige arbeidsongeschiktheid maximaal 80% van het pensioengevend traktement. Bovendien wordt bij arbeidsongeschiktheid de pensioenopbouw voor rekening van het fonds voortgezet.

De mate van arbeidsongeschiktheid wordt door de arbeidsdeskundige vastgesteld op basis van het rapport van de keuringsarts. Zowel de keuringsarts als de arbeidsdeskundige worden door de kleine synode aangewezen.

Het pensioenreglement biedt de deelnemers een aantal keuzemogelijkheden voor het flexibel aanwenden van de pensioenaanspraken. Gekozen kan worden voor één of meer van de volgende mogelijkheden:

- uitruil ouderdomspensioen en partnerpensioen;
- vervroegen of uitstel pensioendatum;
- hoog/laag constructie;
- deeltijdpensionering.

Overgangsregeling voor vervroegd ouderdomspensioen

Bij de totstandkoming van het nieuwe Pensioenfonds Predikanten per 1 januari 2005 is een overgangsregeling overeengekomen waarbij de deelnemers de mogelijkheid hebben om vervroegd met ouderdomspensioen te gaan. Predikanten die per 31 december 2004 deelnemers waren van één van de oude predikantpensioenfondsen (NHK, GKN of ELK) en vervolgens deelnemer van het Pensioenfonds Predikanten zijn gebleven, kunnen ervoor kiezen om met 63,5 jaar met vervroegd ouderdomspensioen te gaan met daarbij een tijdelijk overbruggingspensioen. Dit tijdelijk ouderdomspensioen geldt tot 65 jaar en is ter compensatie voor het nog niet ontvangen van een AOW-uitkering en het verschil in belastingdruk voor en na 65 jaar. Bovendien wordt het ouderdomspensioen niet actuarieel gekort omdat het pensioen eerder ingaat.

In ruil hiervoor dient het partnerpensioen met een oplopend percentage per geboortjaar gedeeltelijk tot geheel te worden ingeleverd.

Toeslagverlening

Op de pensioenrechten en pensioenaanspraken kan jaarlijks een toeslag of indexatie worden verleend van maximaal de traktementsontwikkeling. Het bestuur beslist jaarlijks in hoeverre pensioenrechten en pensioenaanspraken worden aangepast (geïndexeerd). Voor deze voorwaardelijke toeslagverlening is geen reserve gevormd en wordt geen premie betaald. De toeslagverlening wordt uit het beleggingsrendement gefinancierd.

Ontwikkelingen in 2010

Levensverwachting

Het Centraal Bureau voor de Statistiek (CBS) heeft in december 2008 een nieuwe tweejaarlijkse prognose van de levensverwachting gepubliceerd. Hieruit blijkt dat de toekomstige levensverwachting van Nederlanders sneller stijgt dan verwacht. Het betreft een schoksgewijze en daardoor niet te voorziene stijging van de toekomstige levensverwachting. Per jaareinde 2009 is met deze stijging

van de levensverwachting rekening gehouden door de voorziening pensioenverplichtingen extra te verhogen met 4,5%.

Eind augustus 2010 heeft het Actuarieel Genootschap (AG) de nieuwe prognosetafel 2010 – 2060 gepubliceerd. De nieuwe tafels laten een duidelijke stijging zien van de toekomstige levensverwachting van zowel mannen en vrouwen van circa 3 jaar ten opzichte van de oude tafels, waardoor de voorziening pensioenverplichtingen met circa 7% is gestegen. Voor het Pensioenfonds Predikanten betekent dit een verdere stijging van 2,7% van de voorziening pensioenverplichtingen naast de al opgenomen stijging van 4,5% eind 2009.

Uit de cijfers van de CBS-prognose van december 2010 blijkt het verschil met de AG-prognosetafels 2010 – 2060 gering te zijn. Aanpassing van de toekomstige ingeschatte ontwikkeling van de levensverwachting is hierdoor niet nodig en zijn de AG-prognosetafels 2010 – 2060 de basis voor de berekening van de voorziening pensioenverplichtingen eind 2010.

Wijziging pensioenreglement

In 2010 zijn in het pensioenreglement de volgende wijzigingen aangebracht:

Middelloon

In de vergadering van 17 september 2010 heeft de kleine synode besloten de pensioenovereenkomst tussen de kerk en de deelnemers van het Pensioenfonds Predikanten per 1 januari 2011 te wijzigen in een pensioen volgens een voorwaardelijk geïndexeerde middelloonregeling.

Het bestuur van het pensioenfonds heeft in zijn vergadering van 10 november 2010 de aanpassingen van het pensioenreglement in verband met de invoering van de middelloonregeling vastgesteld.

Het uitgangspunt voor de nieuwe pensioenregeling is, dat de middelloonregeling tot min of meer gelijke pensioenresultaten moet leiden als de eindloonregeling. Kostenbesparing is dan ook niet beoogd voor de wijziging van de pensioenregeling; het leidende principe is solidariteit tussen dienstdoende en gepensioneerde predikanten.

Verskil tussen eindloon en middelloon

De kern van het verschil is dat bij de eindloonregeling de opgebouwde pensioenrechten automatisch worden aangepast aan de traktementsontwikkeling voor de actieve deelnemers. Dit geldt zowel voor de individuele periodieken als voor de algemene verhoging van het traktement. Het laatstgenoten traktement is bepalend voor de opgebouwde pensioenrechten over de voorgaande periode. Bij de mid-

delloonregeling is dit voor beide aanpassingen niet langer het geval. De aanpassing voor de algemene traktementsontwikkeling is bij de middelloonregeling voorwaardelijk. Alleen als de financiële positie van het pensioenfonds het toelaat kan indexatie worden verleend. Dit gold ook al voor de inactieven. Hierdoor hebben alle deelnemers gelijke rechten bij indexatie.

Omdat in de middelloonregeling de pensioenopbouw de optelsom is van de per jaar berekende pensioenrechten, werkt de stijging van de individuele periodieken niet in de reeds opgebouwde pensioenrechten door. Om te zorgen dat de pensioenuitkomsten van de eindloonregeling en middelloonregeling gemiddeld gelijk uitkomen, wordt de franchise verlaagd naar € 12.898 (niveau 2011), daar waar het bij de eindloonregeling € 22.037 tot € 23.237 bedroeg afhankelijk van de hoogte van het traktement. Tevens wordt het opbouwpercentage in de middelloonregeling van het ouderdomspensioen verlaagd van 1,75% naar 1,71%. Per saldo wordt er daardoor bij hetzelfde traktement jaarlijks hogere pensioenaanspraken opgebouwd, maar deze worden dan later niet meer aangepast aan de ontwikkeling van het individuele traktement. Het nieuwe opbouwpercentage en de nieuwe franchise leiden vanzelfsprekend tot andere uitkomsten dan bij het eindloonsysteem. Dit kan positief of negatief uitvallen, maar gemiddeld genomen neutraal.

Alle tot en met 31 december 2010 opgebouwde pensioenaanspraken blijven uiteraard onverminderd in stand. Bij de invoering van de middelloonregeling is bovendien een overgangsregeling vastgesteld, die in een compensatie voorziet voor deelnemers die per 31 december 2010 actief waren. Hierbij wordt compensatie toegekend indien de pensioenuitkomst op 65 jaar in de middelloonregeling meer dan 3% lager is dan deze uitkomst in de eindloonregeling, waarbij er in de berekening vanuit gegaan wordt alsof er altijd volledig is geïndexeerd.

Voor deelnemers die per 1 januari 2011 60 jaar of ouder zijn, blijft de eindloonregeling van toepassing.

Anw-compensatiepensioen

Omdat weinig nabestaanden in aanmerking komen voor een uitkering op grond van de Algemene nabestaandenwet (Anw), ontstaat bij overlijden een forse inkomensdaling, het zgn. Anw-hiaat. Het Anw-compensatiepensioen is een compensatie voor het gemis van een Anw-uitkering. Het initiatief voor het treffen van een voorziening voor deelnemers en gepensioneerden die bij overlijden een partner achterlaten die nog geen 65 jaar is, komt van de Deelnemersraad.

Kenmerken van de regeling zijn:

- bij overlijden van een deelnemer tijdens actieve dienst heeft de partner recht op een Anw-compensatiepensioen indien de partner op dat moment jonger is dan 65 jaar. Na pensionering van de deelnemer is er bij overlijden recht op Anw-compensatiepensioen als de partner jonger is dan 65 jaar en de partnerrelatie voor pensionering is begonnen. Het Anw-compensatiepensioen wordt uitbetaald totdat de partner 65 jaar wordt.
- per 1 januari 2009 bedraagt het Anw-compensatiepensioen maximaal € 13.000 bij 40 pensioenjaren. Dit bedrag wordt volgens dezelfde systematiek als de overige pensioenuitkering geïndexeerd.
- het aantal pensioenjaren voor de berekening is het aantal pensioenjaren dat maximaal bereikt had kunnen worden tot 65 jaar. Voor een gepensioneerde deelnemer geldt het aantal pensioenjaren op pensioendatum.
- een uitkering op grond van de Anw wordt in mindering gebracht op het Anw-compensatiepensioen.
- het Anw-compensatiepensioen is op risicobasis verzekerd zodat er alleen in voorkomende gevallen recht is op een pensioenuitkering. Er worden dus geen kapitaalgedekte rechten opgebouwd.

Het bestuur heeft besloten om ten behoeve van het Anw-compensatiepensioen twee overgangsregelingen in te voeren. De eerste betreft een overgangsregeling waarbij op 1 januari 2009 bestaande situaties onder bepaalde voorwaarden ook voor een Anw-compensatiepensioen in aanmerking kunnen komen. De tweede betreft een garantieregeling voor deelnemers die in het verleden een aanvullende partnerpensioenregeling bij het pensioenfonds hebben afgesloten.

Beide overgangsregelingen zijn ingegaan per 1 januari 2009.

In de vergadering van 10 november 2010 heeft het bestuur een aanpassing van het pensioenreglement voor de invoering van een Anw-compensatiepensioen vastgesteld. Het georganiseerd overleg predikanten (GOP) heeft over de besluiten en over de officiële teksten van de regeling voor het Anw-compensatiepensioen een positief advies gegeven.

Voor de financiering van de regeling is een premie van 0,7% nodig. Hiervan kan 0,5% uit de huidige premie worden gefinancierd en 0,2% uit een verhoging van de premie.

Gevolgen crisis voor de pensioenregelingen

In het kader van de financiële positie van het pensioenfonds heeft het bestuur voor de jaren 2009 tot en met 2011 maatregelen getroffen in samenhang met het bij DNB

ingediende herstelplan.

Kort samengevat volgt onderstaand een overzicht van de maatregelen en van de effecten die deze hebben op de financiering en verplichtingen van het pensioenfonds.

Maatregelen

a Premieverhoging

De pensioenpremie wordt gebaseerd op de kostendekkende premie en wordt daarom in vier jaarlijkse stappen verhoogd van 25,2% tot 29,2% (voor 2010: 27,2%). Deze verhoging betekent feitelijk dat de verleende korting op de premie ongedaan wordt gemaakt en was noodzakelijk in het kader van de huidige pensioenwetgeving.

Het effect van deze premieverhoging is, dat er een meeropbrengst aan pensioenpremie zal zijn van in totaal circa € 11 miljoen over een periode van vier jaar.

b Geen indexatie

De ingegane pensioenen 2009 en 2010 zijn niet geïndexeerd terwijl er in 2011 beperkt wordt geïndexeerd. Dit betekent dat de ingegane pensioenen over deze jaren de traktementsontwikkeling niet of niet volledig volgen. Het pensioen blijft over 2009 en 2010 nominaal hetzelfde als in 2008. Het effect van niet-indexeren betekent een lagere dotatie in 2010 van circa € 14 miljoen (2009 circa € 16 miljoen en 2008 circa € 15 miljoen) aan de voorziening pensioenverplichtingen.

c Crisis-opslag franchise

Het karakter van de eindloonregeling brengt met zich mee, dat de pensioenopbouw van actieve deelnemers moet worden geïndexeerd met de stijging van hun pensioengevend traktement. Vanwege de financiële crisis heeft het bestuur besloten voor 2009 en 2010 maatregelen te treffen die er toe leiden dat over deze jaren zowel voor de actieven als de inactieven de indexatie achter blijft bij de traktementsontwikkeling.

Voor de actieve deelnemers geldt voor 2009 een zogenaamde crisis-opslag op de franchise, waarmee wordt bereikt dat de pensioenopbouw over dit jaar minder stijgt dan de traktementsontwikkeling in dat jaar. Voor 2010 is om dezelfde reden besloten om de pensioengrondslag 2010 gelijk te houden aan 2009. Omdat hiermee feitelijk wordt afgeweken van de eindloonregeling was instemming van het Georganiseerd Overleg Predikanten (GOP) vereist. Deze instemming is verkregen evenals het positieve advies van de Deelnemersraad.

Voor 2011 is besloten de crisisopslagen van 2009 en 2010 te handhaven en in de franchisebedragen van de actieve predikanten te verwerken.

Het effect van deze maatregel betekent een lagere stijging van de pensioenverplichtingen. Het gaat hierbij om een bedrag van circa € 22 miljoen.

Premiebeleid

Op grond van de Pensioenwet kan de kostendekkende premie worden gedempt. Het pensioenfonds maakt gebruik van deze mogelijkheid. De verwachte gedempte kostendekkende premie op basis van de eindloonsystematiek bedraagt 29,4%. Dit is inclusief 0,2% verhoging ter financiering van de regeling voor het Anw-compensatiepensioen.

Voor de periode 1 januari 2010 tot 1 januari 2013 is de verschuldigde premie door het bestuur als volgt vastgesteld:

2010	27,2%
2011	28,4%
2012	29,4%

De feitelijk ontvangen premie is daardoor uitgekomen op € 31,4 miljoen euro (2009 € 29,6 miljoen). Dit is meer dan zowel de kostendekkende premie van € 26,2 miljoen als de gedempte kostendekkende premie van € 22,9 miljoen.

Ontwikkeling aantallen

	Actieve deelnemer	Gewezen deelnemers	Pensioen *** gerechtigden	Totaal	AO'ers*
Beginstand	2.113	556	2.878	5.547	170
Nieuwe deelnemers	69			69	
Pensionering	-83	-22	105	0	-21
Mutatie arbeidsongeschiktheid	9		-9	0	7
Premievrij	-25	25		0	
Overlijden**	-2	-3	-84	-89	-4
Waarde overdracht		-34		-34	
Afkoop		-3	-2	-5	
Overig		1	-7	-6	
Eindstand	2.081	520	2.881	5.482	152

* AO-ers (arbeidsongeschikten) zijn tevens opgenomen als actieve deelnemer of pensioengerechtigde

** inclusief toevoeging van partner- en wezenpensioengerechtigden.

*** Betreft ontvangers van van ouderdomspensioen, arbeidsongeschiktheidspensioen en nabestaandenpensioen.

Dit werd met name veroorzaakt door de lage kosten van backservice als gevolg van de genomen crisismaatregelen. De gedempte kostendekkende premie is lager dan de kostendekkende premie, omdat daarbij een hogere rekenrente wordt gehanteerd.

Het pensioenfonds stelt de premie vast en het GOP stelt de verdeling van de premie vast over de predikanten en de gemeenten. Voor 2010 bedroeg deze verdeling 11,62% voor de predikanten en 15,58% voor de gemeenten.

Deelnemersbestand

Aantallen

De ontwikkeling van de aantallen van het deelnemersbestand wordt in hoofdzaak beïnvloed door de actieve deelnemers en de gepensioneerden. Per 31 december 2010 bedroeg het aantal (gewezen) deelnemers en pensioengerechtigden 5.482. Dit betekent een afname van 65 ten opzichte van 2009. Een specificatie van de mutaties in de aantallen is als volgt:

Mutatie arbeidsongeschiktheid

Mede als gevolg van herkeuringen is de mate van arbeidsongeschiktheid van de deelnemers teruggelopen. Het resultaat hiervan is een daling van de voorziening voor arbeidsongeschiktheid en een positief resultaat op arbeidsongeschiktheid van € 6,6 miljoen. Dit resultaat bestaat uit het saldo van de premie die beschikbaar is voor arbeidsongeschiktheid en de vrijval uit de voorziening voor arbeidsongeschiktheid.

Verwachte ontwikkeling van het aantal

Op grond van de ontwikkeling van de laatste jaren en de kennis van het huidige bestand, kan een prognose gemaakt worden voor de komende jaren. Als we uitgaan van een gemiddeld scenario dan ontstaat het volgende beeld voor de komende tien jaar.

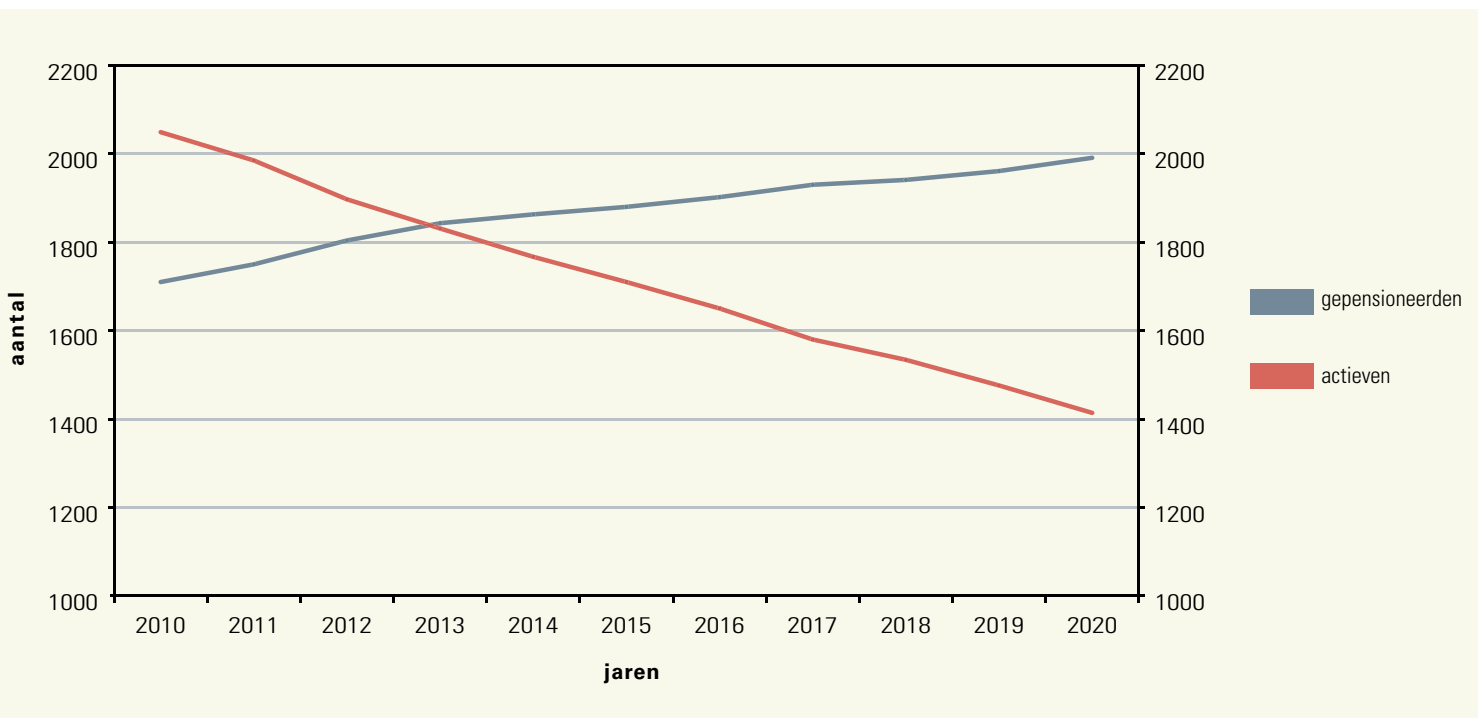
Per jaar zal het aantal actieve predikanten naar verwachting met gemiddeld 63 (3,6%) afnemen door de hoge

uitstroom van predikanten die de pensioengerechtigde leeftijd bereiken waar maar een beperkte instroom van nieuwe predikanten tegenover staat.

In 2013 zal naar verwachting het aantal gepensioneerde predikanten het aantal actieve predikanten overtreffen. In 2010 is tegenover iedere actieve predikant 0,8 gepensioneerde predikant. De verhouding actieve predikant : gepensioneerde predikant is in 2013 bijna aan elkaar gelijk. In 2020 is er voor iedere actieve predikant 1,4 gepensioneerde predikant. Het gevolg van de gewijzigde verhoudingen is, dat het fonds door dalende premieopbrengsten nog minder dan voorheen kan herstellen uit deze premie opbrengsten en heeft het betekenis voor het beleggingsbeleid; de beleggingshorizon wordt korter en er dienen voldoende liquide beleggingen te zijn om de uitkeringen te kunnen betalen.

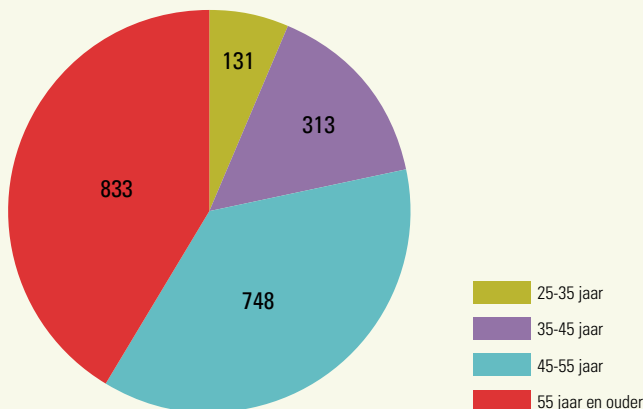
In de grafische overzichten is een schets gegeven van het bestand per 31 december 2010.

Aantal actieve en gepensioneerde predikanten eind boekjaar

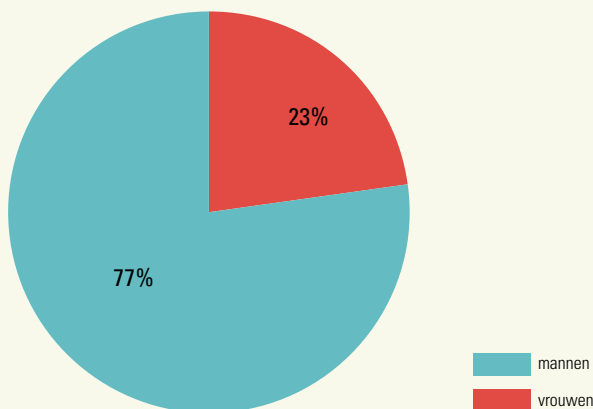
In het grafische overzicht hieronder is een schets gegeven van de leeftijdsverdeling in aantallen van de actieve deelnemers (exclusief AO-ers) per 31 december 2010.

Leeftijdsverdeling actieve deelnemers m/v

Aantal actieve deelnemers m/v

De verhouding van mannen en vrouwen bij de actieve deelnemers is als volgt;

De verhouding man:vrouw bij de deelnemers geboren na 1 januari 1956 is 70:30 en bij de deelnemers geboren voor 1 januari 1956 85:15. Het gemiddelde van alle actieve deelnemers is 77% man en 23% vrouw.

4 Beleggingen

Beleggingsbeleid

Het beleggingsbeleid van Pensioenfonds Predikanten is gericht op het behalen van een zo hoog mogelijk rendement, uitgaande van een risicoprofiel dat past bij de identiteit en de financiële situatie van het pensioenfonds. De hoofdlijnen van het beleggingsbeleid zijn als volgt te omschrijven:

- Het uitgangspunt voor het beleggingsbeleid is het lange termijn beleggingskader dat door het bestuur wordt vastgesteld op basis van een afweging van rendementen en risico's op langere termijn. Dit kader omvat normwegingen en bandbreedtes voor de omvang van het vermogen dat is belegd in de verschillende beleggingscategorieën;
- Het beleid is erop gericht de kasstromen van de beleggingen (gedeeltelijke) af te stemmen (matching) op die van de pensioenverplichtingen;
- De feitelijke verdeling van het vermogen over de verschillende beleggingscategorieën (tactische asset allocatie) wordt vastgesteld door de Beleggings Advies Commissie (BAC) binnen door het bestuur vastgestelde bandbreedtes;
- In bijzondere omstandigheden en op basis van duidelijke motivatie kan het bestuur toestaan dat van de vastgestelde lange termijn bandbreedtes wordt afgeweken;
- De belangrijkste valutarisico's (thans US-Dollar en GBP) worden geheel of grotendeels afgedekt;
- Waar mogelijk is verantwoord beleggen het uitgangspunt van het beleggingsbeleid;
- De beleggingsfilosofie gaat uit van passief beleggen door mandaten tenzij actief mandaatsbeheer aantoonbaar waarde kan toevoegen;
- Bij actief beheerde mandaten wordt gebruik gemaakt van gespecialiseerde vermogensbeheerders; en
- De beleggingscategorieën in de beleggingsportefeuille kunnen verder worden gediversifieerd in uiteenlopende mandaten en submandaten.

Onderstaande tabel bevat het huidige beleggingskader: de normwegingen en de vastgestelde bandbreedtes met een minimum en een maximum. Deze verdeling is sinds eind 2009 niet gewijzigd.

Beleggingscategorie

Beleggingscategorie	Norm	Minimum	Maximum
Vastrentende waarden	60%	50%	70%
Aandelen	35%	25%	45%
Grondstoffen	5%	0%	10%
Alternatieven	0%	0%	10%
Afdekking renterisico	75%	65%	85%
Afdekking vreemde valuta ¹⁾	100%	50%	100%

¹⁾ Afdekking van valutarisico geldt alleen voor de US-Dollar, Britse Pond en Japanse Yen.

In het kader van een integrale risico benadering van de beleggingen (assets) en pensioenverplichtingen (liabilites), wordt voor het vaststellen van het strategisch beleggingsbeleid gebruik gemaakt van Asset Liability Management (ALM) studies. Daarbij wordt gestreefd naar een optimale beleggingsportefeuille in combinatie met een consistent toeslag-, financierings- en premiebeleid. Deze studie gebeurt in principe elke drie jaar. In 2011 zal aan de hand van een nieuwe ALM-studie het beleggingsbeleid voor de komende jaren worden bepaald.

De Beleggings Advies Commissie (BAC) bestaat uit twee bestuursleden en zes externe beleggingsdeskundigen. De BAC adviseert het bestuur en de uitvoeringsorganisatie over zowel het algemene beleggingsbeleid als over meer specifieke zaken, zoals de feitelijke verdeling van de beleggingen over de beleggingscategorieën en de selectie van vermogensbeheerders. Het afgelopen jaar heeft de BAC 7 keer vergaderd waarvan één vergadering gedeeltelijk gezamenlijk met het bestuur. In elke vergadering worden de economie en beleggingsmarkten besproken en de implicaties daarvan op de tactische invulling van het beleggingsbeleid.

Economie en markten

Economische ontwikkelingen

Het in 2009 ingezette wereldwijde herstel heeft zich in 2010 voortgezet. Weliswaar nam halverwege het jaar het groeitempo tijdelijk af, toch hebben bedrijven beter dan verwachte winstgroei laten zien. In de Verenigde Staten heeft dit nog niet of nauwelijks tot positieve impulsen geleid voor de werkgelegenheid en de huizenmarkt. Als gevolg hiervan bleven de consumentenbestedingen het gehele jaar op een laag niveau.

Ten aanzien van de eurozone werd de financiële wereld zich bewust dat er nog steeds verschillende overheden zijn met elk haar eigen risicoprofiel. Zo bleek het Griekse begrotingstekort meer dan 13% te bedragen, terwijl eerder lagere tekorten waren gecommuniceerd. Ook andere

eurolanden kampten met hoge begrotingstekorten met als gevolg dat de rente op met name Grieks staatspapier explosief steeg. Griekenland werd in het voorjaar gered door toezeggingen van de andere eurolanden en het IMF om leningen te verstrekken. De Europese Unie moest in mei een noodfonds oprichten om de stabiliteit van de eurolanden te garanderen. In november bleek dat Ierland het eerste land was dat, gedwongen door de markt, een beroep op dit fonds moest doen.

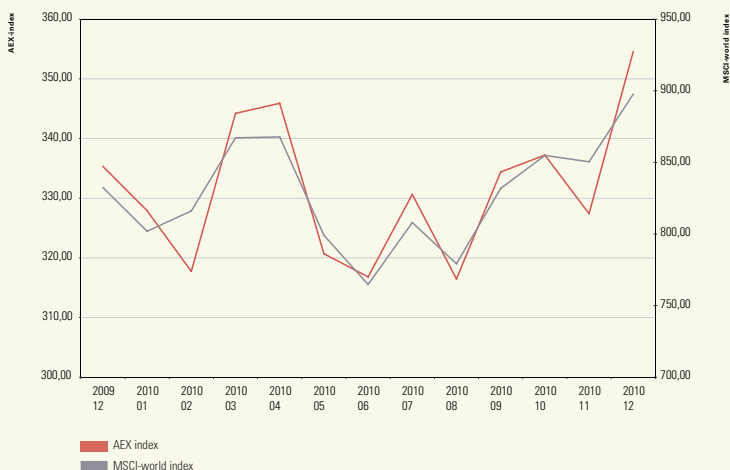
In de Verenigde Staten heeft de Federal Reserve in het vierde kwartaal met een nieuw programma om staatsleningen op te kopen (kwantitatieve verruiming of quantitative easing, QE) wederom een positieve impuls voor de markten gegenereerd. Daarnaast heeft president Obama in december belastingvoordelen gecontinueerd en uitgebreid. Beide hadden een positief effect op de aandelenmarkten.

De economische groei in de opkomende markten (Emerging Markets) stond in schril contrast met die van de volwassen markten. De economische groei zal rond de 8% uitkomen. Ruim drie keer zo hoog als die van de volwassen markten. Zowel export als consumptie nam in deze regio's toe.

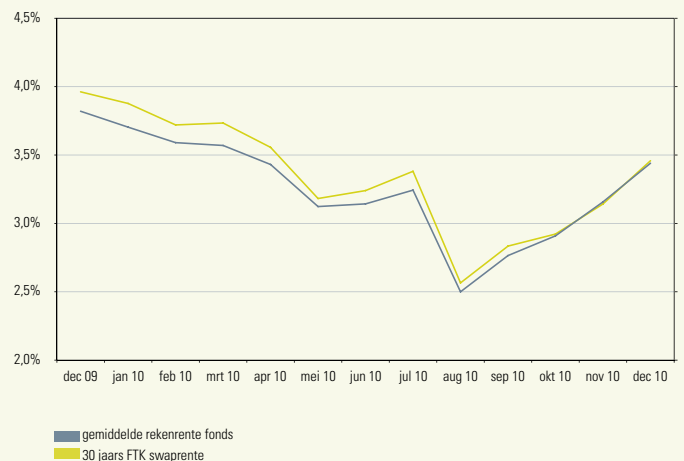
Aandelenmarkten

Wereldwijd stegen de aandelenmarkten, in euro's omgerekend met 21%. Deze stijging werd veroorzaakt door positieve verwachtingen ten aanzien van de bedrijfswinsten. In deze groei is ook sprake van een valuta-effect door de gedaalde euro. Dit is duidelijk zichtbaar als naar de verschillende regionale markten wordt gekeken. In euro's stegen de Amerikaanse aandelen 23%, terwijl in US-dollar gemeten er sprake was van een stijging met 15%. Eenzelfde beeld geven de opkomende markten die in Euro's gemeten circa 27% waren gestegen, tegen een stijging in US-dollar van 19%. De Europese aandelen stegen in 2010 gemiddeld zo'n 12%. Deze stijging ging gedurende het jaar gepaard met soms forse dalingen.

Ontwikkeling aandelenkoersen in 2010

Ontwikkeling rente in 2010

De belangrijkste oorzaken van deze fluctuaties waren als volgt;

- de toegenomen spanningen ten aanzien van de Europese staatsleningen;
- Europese landen die forse bezuinigingsmaatregelen aankondigden;
- angst voor een nieuwe recessie (de zogenaamde 'double dip');
- angst voor deflatie in de Verenigde Staten; en
- de hoge inflatie-ontwikkeling in China waardoor er vrees ontstond voor sterke monetaire verkrapping. Dit zou zeer negatieve gevolgen kunnen hebben op de groei van de wereldeconomie.

Opvallend bij de stijging van de aandelenmarkten was, dat de helft van deze stijging in het vierde kwartaal heeft plaatsgevonden. Meerdere positieve ontwikkelingen, waaronder gunstige economische cijfers, hebben bijgedragen aan deze eindejaarsrally van aandelen.

Vastrentende markten

In de loop van het eerste kwartaal werden de positieve macro-economische cijfers en bedrijfsresultaten uit de Verenigde Staten overstemd door de aanhoudende zorgen over de schuldenproblematiek van Griekenland. Als gevolg hiervan daalde de lange rente gestaag. Met name de lange staatsobligaties van de stabiele eurolanden zoals Duitsland en Nederland, profiteerden hiervan. Staatsobligaties van Griekenland, Portugal en Spanje en Ierland hadden te lijden onder de schuldenproblematiek van deze landen. Ratingbureaus haastten zich de kredietwaardigheid van deze landen te verlagen.

Samen met de soms forse dalingen op de aandelenmarkten, zorgde de rentedaling voor een sterk negatief effect op de dekkinggraad van veel pensioenfondsen. Door de angst voor de bovengenoemde deflatie en double dip, bereikte de lange rente eind augustus een historisch laag niveau van 2,56% voor de 30 jaars zero-coupon interest rate swaps (leningen tussen banken). Een daling van 1,4% ten opzichte van de stand aan het begin van het jaar (3,96%).

Vanaf dit dieptepunt begon de lange rente geleidelijk te stijgen door toegenomen vertrouwen in de overheden en licht oplopende inflatie. Deze stijging ging gepaard met flinke fluctuaties.

Uitschieters van 10 basispunten op één dag waren daarbij geen uitzondering. Uiteindelijk steeg de 30-jaars rente met 90 basispunten tot 3,46%, wat overigens nog steeds een half procent lager is dan aan het begin van het jaar.

Door gedaalde kredietopslagen bleef het negatieve rendement bij bedrijfsobligaties enigszins beperkt.

Valutamarkten

De grote, nog steeds aanwezige, onzekerheden kwamen het sterkst tot uitdrukking op de valutamarkten. Was de Euro aan het einde van 2009 nog 1,43 US-Dollar waard, aan het einde van het tweede kwartaal bleek dit gedaald te zijn tot 1,22 US-Dollar. Ultimo 2010 was de waarde van de euro per saldo 6,5% gedaald ten opzichte van de US-Dollar tot 1,34 US-Dollar. De beweging van het Britse Pond gaf eenzelfde beweging te zien, zij het wat minder spectaculair. Eind 2010 was een Euro 0,86 GBP waard. Ook ten opzichte van veel andere vreemde valuta verloor de Euro terrein.

De beleggingsportefeuille in 2010

De oplopende aandelenkoersen en dalende obligatiekoersen als gevolg van de stijgende rente ultimo 2010 hadden tot gevolg dat het aandeel vastrentende waarden in de portefeuille eind december 2010 onder de strategische bandbreedte kwam. Begin 2011 zijn stappen gezet om dit te repareren.

Het beleid van Pensioenfondsen Predikanten was er in 2010 op gericht de risico's beter te beheersen. In januari werd daartoe het renterisico verder beperkt door het belang in het Robeco long duration fonds te verhogen.

Omdat verwacht werd dat de US-dollar ten opzichte van de Euro in waarde zou stijgen, werd in het tweede kwartaal de afdekking van de US-Dollar teruggebracht tot ongeveer 80%.

Beleggingsallocatie*	31-12-2010	31-12-2009	Strategische norm allocatie	Strategische bandbreedte
%				
Vastrentende waarden	48,8	51,8	60	50-70
Aandelen	39,8	34,2	35	25-45
Commodities (grondstoffen)	3,2	2,8	5	0-10
Alternatieven	8,2	8,4	0	0-10
Liquiditeiten	0,4	1,5	0	0-10
Valuta contracten**	-0,4	1,3	-	-
Totaal beleggingen	100,0	100,0	100	100

* indeling conform beleggingsstrategische uitgangspunten

** betreft de waarde van de afgesloten valutacontracten

In het derde kwartaal is besloten de belangen in fondsen voor Europese staatsobligaties te verkopen. Van de opbrengst zijn Nederlandse staatsobligaties gekocht om zodoende het matching- en kredietrisico te beperken en is geïnvesteerd in twee fondsen die beleggen in (staats) obligaties van opkomende markten. Met het laatste wordt ingespeeld op de verhoudingen in de wereldwijde obligatiemarkt.

Als gevolg van veranderd inzicht in de portefeuille bleek het belang in de categorie bedrijfsobligaties hoger te zijn dan het vastgestelde strategisch maximum. Daar stond tegenover dat het belang in (staats)obligaties lager bleek te zijn dan het vastgestelde strategisch minimum. Door de ontwikkelingen en risico's op de markt voor Staatsobligaties heeft het bestuur besloten deze situatie tijdelijk te accepteren. Deze acceptatie was mede in het licht van de reeds in gang gezette Asset Liability Management studie (ALM-studie), om zo te voorkomen dat er onnodige korte termijn verschuivingen in de beleggingsportefeuille zouden plaatsvinden. Begin 2011 is besloten de wegingen weer binnen de bandbreedtes te brengen.

Door de verwachting dat de inflatie op korte termijn niet significant zal toenemen, is een deel van de inflatiegerelateerde obligatiefondsen verkocht.

In het derde kwartaal zijn de converteerbare obligaties verkocht. Het zogenaamde aandelencomponent in de converteerbare obligaties woog dermate zwaar dat besloten is om rechtstreeks in aandelen te beleggen. Aangezien opkomende markten en met name Azië, de groeimotor van de wereldeconomie kunnen worden genoemd, is besloten om met de opbrengst van de converteerbare obligaties het aandelenbelang in deze regio's uit te breiden.

Mede door de schuldenproblematiek in verschillende landen van de Europese Unie is in het laatste kwartaal binnen de inflatiegerelateerde obligatieportefeuille, het belang in deze staatsobligaties beperkt tot Frankrijk en Duitsland.

Performance van de portefeuille

Het rendement over 2010 zette de opwaartse trend na de

crisis van 2008 voort. Het sterke rendement van vlak na de crisis in 2009 vlakke af tot een meer normaal rendement in 2010. Het totaalrendement kwam over 2010 uit op 8,8% (2009 17,4%). Het grootste verschil tussen beide jaren komt door het rendement op aandelen (2010: 18,3% versus 2009: 40,8%). Het rendement komt hoger uit dan de 5,5% rendement waarmee in het herstelplan wordt gerekend.

Het rendement in 2010 werd voornamelijk gedragen door de aandelen als gevolg van het wereldwijde herstel van de aandelenbeurzen. De verdere daling van de rente (met name in de zeer lange looptijden) heeft gezorgd voor een stijging van de obligatie koersen en dit effect heeft net als in 2009 positief bijgedragen aan het behaalde rendement op vastrentende waarden.

Commodities deden het in 2010 wederom uitstekend als gevolg van de gestegen olieprijs. Door de geringe weging van de commodities was de bijdrage hiervan aan het totaal rendement beperkt.

De daling van de euro ten opzichte van met name de US-dollar droeg bij aan de rendementen van de verschillende categorieën. Omdat het valutarisico grotendeels was afgedekt zorgde de valuta-afdekking voor een negatieve bijdrage aan het rendement van 1,8%.

Indien in 2010 exact conform het strategische beleid zou zijn belegd, dan zou er ook een rendement van 8,8% zijn behaald.

De belangrijkste verschillen in performance ten opzichte van de benchmark zijn als volgt;

- De effectieve renteafdekking was lager dan de strategische afdekking in het eerste halfjaar waardoor het rendement achterbleef als gevolg van de gedaalde rente. In de tweede helft van 2010 is de renteafdekking niet verhoogd in de verwachting dat de rente weer zou gaan stijgen, hetgeen ook gebeurd is;
- De onderweging van vastrentende waarden die een relatief laag rendement behaalde en de overweging van de overige categorieën die een hoger rendement behaald hebben, droeg bij aan het totaal rendement van het pen-

Rendement %	2010	Strategische Benchmark*	2009
Vastrentende waarden	5,1	6,1	6,5
Aandelen	18,3	20,5	40,8
Commodities	22,3	16,6	14,0
Alternatieven	8,2	14,8	6,2
Valuta afdekking (contributie)	-1,8	-2,7	0,0
Totaal	8,8	8,8	17,4

* Berekend aan de hand van de strategische wegingen, categorie specifieke indices en een afdekking van het renterisico van 75%.

sioenfondsten opzicht van de benchmark. Het rendement op aandelen was over de hele linie lager dan dat van de strategische benchmark; en

- Het niet altijd volledig afdekken van de valutarisico's zorgde voor een lager negatief rendement op valuta afdekking ofwel positieve bijdrage aan het rendement van 0,9%-punt.

Als we de verschillende onderdelen van de portefeuille nader beoordelen dan betekent dit het volgende.

- De vastrentende waarden worden onderverdeeld in onderstaande segmenten met bijbehorende rendementen over 2010:

• (staats)obligaties	3,6%
• bedrijfsobligaties	4,8%
• inflation-linked obligaties	-0,3%
• langlopende obligaties en swaps ter beperking van het renterisico	21,6%
• Totaal	5,1%

Het rendement op vastrentende waarden werd voornamelijk gedragen door de laatste categorie met ruim 21%. Het beoogde doel van dit deel van de portefeuille is om 'mee te bewegen' met de waardering van de pensioenverplichtingen.

Het rendement op inflation-linked obligaties was licht negatief als gevolg van de in 2010 gedaalde inflatieverwachtingen.

- De beleggingen in aandelen gaven over 2010 een rendement van ruim 18% te zien. De markten in de Verenigde Staten, de Pacific exclusief Japan en Opkomende markten behaalden rendementen ver boven de 20%. De Europese portefeuille bleef daar met een kleine 7% ver achter omdat tweederde deel belegd was in de Eurozone dat slechts een rendement van 3% heeft behaald. De beide hoog dividend fondsen behaalden een rendement van gemiddeld 17% en bleven daarbij 2,5%-punt achter bij de strategische benchmark (MSCI Wereld).
- De belegging in commodities, met een rendement van ruim 22% en voornamelijk gericht op olie, deed het aanmerkelijk beter dan de brede grondstoffenindex (16,6%). Echter doordat de allocatie naar grondstoffen met 3% lager was dan de strategische toebedeling van 5%, droeg deze performance uiteindelijk net niet bij aan de totale outperformance.
- Alternatieve beleggingen
 - Het pensioenfonds belegt al enkele jaren in high-yield obligaties. Het behaalde rendement van ruim 14,5% droeg bij aan de totale performance.
 - Aan het einde van 2010 zijn een tweetal fondsen geselecteerd die beleggen in staatsobligaties van landen

in de opkomende markten.

- Het relatief kleine belang in vastgoed heeft in 2010 een licht positief rendement behaald maar negatief bijgedragen aan de totale performance.
- Private Equity, dat 1% van de beleggingportefeuille beslaat, behaalde een rendement van ruim 18%, ruim 1,5%-punt onder de strategisch gehanteerde benchmark.

Actief versus passief beleggen

Van de beleggingsportefeuille wordt 46% passief belegd. Dit houdt in dat de gekozen beleggingsfondsen proberen dichtbij hun eigen benchmark te blijven. Deze vorm van beleggen is qua beheerkosten relatief goedkoop. Indien in een bepaalde markt verwacht wordt dat er door actief beleid waarde aan de portefeuille kan worden toegevoegd, dan zal gekozen worden voor actief beleid. Een eenmaal gekozen strategie kan door bijvoorbeeld marktontwikkelingen in de loop van de tijd worden aangepast.

Micro kredieten

Pensioenfonds Predikanten belegt via een tweetal organisaties in microfinanciering. Deze organisaties hebben een relatief goed jaar achter de rug. De fondsen hebben een bruto rendement behaald van meer dan 5%. Bij één belegging is overeengekomen dat € 2 miljoen van de investering als aandelenkapitaal wordt aangemerkt en een jaarlijks rendement oplevert van maximaal 2% en € 8 miljoen een rendement oplevert dat gekoppeld is aan de opbrengsten van de uitgezette micro kredieten.

Vreemde valuta

Ook het afgelopen jaar heeft het fonds een actief valuta-beleid gevoerd. In de loop van 2010 is in beperkte mate afgestapt van het volledig afdekken van de USD. Het GBP was het gehele jaar nagenoeg volledig afgedekt. Alle overige vreemde valuta worden niet afgedekt. De bijdrage van de valuta's was negatief 1,8%. Bij volledige afdekking was de bijdrage negatief 2,7% geweest.

Verantwoord beleggen

Het streven van het bestuur is er op gericht dat uiteindelijk de gehele beleggingsportefeuille zal zijn belegd volgens de principes van verantwoord beleggen. Pensioenfonds Predikanten wil graag verantwoord omgaan met de middelen die het fonds zijn toevertrouwd.

Het pensioenfonds volgt de volgende hoofdlijnen bij het verantwoord beleggingsbeleid.

- Het vermogen dient op een verantwoorde wijze, rekening

houdend met de identiteit van het pensioenfonds en in het belang van de deelnemers, te worden belegd.

- Het pensioenfonds onderschrijft de 'VN principes verantwoord beleggen' en brengt deze onder aandacht bij de vermogensbeheerders die voor Pensioenfonds Predikanten werkzaam zijn.
- Ten aanzien van verantwoord beleggen is besloten dat Pensioenfonds Predikanten voor een deel van de portefeuille belegt in fondsen met een uitsluitingsbeleid ten aanzien van bedrijven die substantieel betrokken zijn bij de productie van controversiële wapens, ernstige milieudelicten plegen en/of mensenrechten schenden.

Na screening van de portefeuille is gebleken dat het beleid nog niet goed uitgevoerd kan worden voor de gehele portefeuille, omdat er nog niet altijd voldoende informatie aanwezig is ten aanzien van bepaalde markten waarin we beleggen en/of dat er (nog) onvoldoende aanbieders zijn van vermogensbeheerdiensten voor verantwoord beleggen in bepaalde markten. Daarom is besloten om de geformuleerde uitgangspunten te heroverwegen. Onder andere naar aanleiding van de bevindingen zal het beleid in 2011 geherformuleerd worden en na consultatie van de deelnemers worden vastgesteld.

Ten aanzien van beleggingsfondsen voor microkredieten die in de portefeuille van het pensioenfonds zijn opgenomen, geldt dat verantwoord beleggen de belangrijkste overweging was om in deze fondsen te beleggen. Het te verwachten rendement zal gemiddeld genomen iets lager zijn dan bij beleggingen met een vergelijkbaar risicoprofiel.

Op initiatief van de Verenigde Naties heeft een groep institutionele beleggers een serie principes voor verantwoord beleggen geformuleerd, in het Engels Principles for Responsible Investments. Steeds meer grote beleggers ondertekenen deze principes en verplichten zich daarmee om, met inachtneming van hun fiduciaire verantwoordelijkheid, ook rekening te houden met de belangen van de samenleving als geheel. Ook Pensioenfonds Predikanten heeft deze principes ondertekend.

Stembeleid

Pensioenfonds Predikanten belegt voornamelijk in (institutionele) beleggingsfondsen. Daardoor is er nauwelijks directe invloed op de individuele fondskeuzes en het beleid op het vlak van verantwoord beleggen door deze vermogensbeheerders. Ontwikkelingen rond het stemrecht en stembeleid worden op afstand gevolgd. Mede in dat kader is het fonds aangesloten bij Eumedion.

De geselecteerde fondsbeheerders hebben minimaal de code Tabaksblat, of vergelijkbare internationale codes, onderschreven.

Vermogensbeheerders

Per 31 december 2010 is het vermogen van Pensioenfonds Predikanten geïnvesteerd in een eigen portefeuille (obligaties en onderhandse leningen en landbouwgrond) en in meer dan 20 beleggingsfondsen, verspreid over 15

vermogensbeheerders.

Bij het selecteren van vermogensbeheerders wordt niet alleen kwantitatief naar rendement en risico-factoren gekeken maar ook naar kwaliteit van organisatie, belegger en bewaarder. De prestaties van de vermogensbeheerders worden op maandbasis gevolgd. Deze externe beheerders rapporteren schriftelijk en geven desgevraagd (mondeling) een toelichting op de rapportages. De vermogensbeheerders leggen daarmee verantwoording af over het gevoerde beleid. Tevens wordt met de vermogensbeheerders gesproken over hun toekomstvisie. Op deze manier kan worden bepaald of voortzetting van de betreffende belegging verantwoord is.

5 Beheer financiële positie en risico's

Financiële positie en de vereiste dekkingsgraad

De financiële positie van het pensioenfonds wordt uitgedrukt in de dekkingsgraad; het pensioenvermogen gedeeld door de pensioenverplichtingen. Eind 2010 bedroeg deze 113,9%. Dit geeft aan dat er op dat moment voldoende middelen in het fonds aanwezig waren om aan de toekomstige verplichtingen te kunnen voldoen. Een dekkingsgraad boven de 100% is nodig om tegenvallers op te kunnen vangen. Hoe hoog de dekkingsgraad moet zijn hangt af van verschillende factoren. De belangrijkste factor is de inschatting van de hoogte van mogelijke tegenvallers. De Pensioenwet schrijft voor hoe deze berekend moet worden. Ten eerste geldt er een minimaal vereiste dekkingsgraad van circa 104,1% die altijd aanwezig zou moeten zijn. Daarnaast geldt er een vereist eigen vermogen dat resulteert in een vereiste dekkingsgraad die wordt berekend aan de hand van de in het pensioenfonds aanwezige risico's ten aanzien van beleggingen en pensioenverplichtingen. Hieruit volgt een vereiste dekkingsgraad van 117,3% op basis van de actuele beleggingsmix. Indien de vereiste dekkingsgraad wordt berekend op basis van de strategische beleggingsmix dan komt de vereiste dekkingsgraad uit op 113,5%. De werkelijke dekkingsgraad is lager waardoor er sprake is van een reservekort en het bij DNB ingediende herstelplan is derhalve nog steeds van kracht. Dit plan voorziet in herstel van vermogen tot de vereiste dekkingsgraad binnen de wettelijke termijn van 15 jaar. Zoals eerder vermeld in dit jaarverslag zijn de belangrijkste maatregelen die in het herstelplan zijn opgenomen het verhogen van de pensioenpremie, het niet toe kennen van indexatie zolang de financiële positie dat niet toestaat en het verhogen van de franchise voor het berekenen van het pensioengevend salaris.

Indien het pensioenfonds alle toekomstige indexaties wil kunnen financieren uit het aanwezige vermogen dan is een substantieel hogere dekkingsgraad noodzakelijk. Bij de huidige dekkingsgraad moet de indexatie gefinancierd worden uit de toekomstige opbrengsten op beleggingen. Die opbrengsten moeten dan wel meer zijn dan wat er nodig is voor de jaarlijkse rentetoevoeging aan de pensioenvoorzieningen.

Risicobeleid

Om op lange termijn de toegezegde pensioenaanspraken te kunnen uitkeren en om de aanspraken te kunnen laten meegroeien met de ontwikkelingen van de inkomens van actieve deelnemers is het van belang dat de financiële middelen van het fonds goed worden belegd (zie het hoofdstuk beleggingen) en de risico's goed worden beheerd. Het beheer van risico's kan in een aantal fasen worden onderscheiden:

- Identificatie relevante risico's;
- Evaluatie relevante risico's;
- Afdekken van risico's waar noodzakelijk en mogelijk; en
- Monitoren van geaccepteerde risico's en beheersmaatregelen.

In de identificatiefase zijn alle risico's waarvan bekend is dat ze op kunnen treden en daarnaast een substantiële impact kunnen hebben op de financiële positie van het fonds, als relevant risico geïdentificeerd.

Voor alle relevante risico's is vervolgens vastgesteld of er gezien de kans en impact van het risico additionele maatregelen nodig zijn of dat het risico geaccepteerd wordt. Een voorbeeld van een geaccepteerd risico is het marktrisico bij beleggingen. De vergoeding voor het risico is een verwacht hoger rendement. Daarbij wordt gezocht naar een optimum van risico en rendement via onder andere de ALM-studie.

Voor niet geaccepteerde risico's worden beheersmaatregelen genomen om de kans van optreden te minimaliseren of worden de risico's afgedekt. Een voorbeeld hiervan is het afdekken van het valutarisico voor de belangrijkste vreemde valuta.

Ten slotte worden alle relevante risico's gemonitord door de werking van de beheersmaatregelen te toetsen, na te gaan of het afdekkingsbeleid goed werkt en hoe groot de posities en risico's zijn ten aanzien van relevante risico's. De resultaten hiervan worden door het pensioenbureau gerapporteerd aan het bestuur en de diverse bestuurscommissies.

De belangrijkste risico's zijn het pensioenrisico, het renterisico en het beleggingsrisico. Daarnaast is er nog sprake van operationele risico's, het secularisatie risico en het systeemrisico. Deze risico's en de wijze hoe er mee wordt omgegaan worden hieronder beschreven.

Pensioenrisico

De belangrijkste pensioenrisico's zijn het langlevens-, indexatie- en arbeidsongeschiktheidsrisico.

Langlevensrisico

Het langlevensrisico is het risico dat deelnemers langer blijven leven dan gemiddeld verondersteld wordt bij de bepaling van de voorziening pensioenverplichtingen. Als

gevolg hiervan kan de pensioenvermogensopbouw niet toereikend zijn voor de uitkering van de pensioenverplichting. Bij de bepaling van de pensioenvoorzieningen wordt daarom uitgegaan van de meest recente verwachte levensverwachtingen. Daarbij wordt ook rekening gehouden met verschillen tussen ons eigen deelnemersbestand en de algemene bevolking van Nederland waar de overlevingstafels op gebaseerd zijn. Het geschatte verschil is thans 4 jaar voor mannen en 3 jaar voor vrouwen. De verschillen ontstaan doordat verwacht wordt dat werkende hoger opgeleide deelnemers langer leven dan de gemiddelde Nederlander. Met ingang van 2010 wordt de AG-prognosetafel 2010-2060 met bovengenoemde correcties voor afwijking van de levensverwachtingen voor de deelnemers van het pensioenfonds toegepast. Afwijkingen tussen de verwachte en werkelijke sterftetrend worden jaarlijks geanalyseerd en indien nodig wordt er gecorrigeerd.

Indien alle deelnemers gemiddeld één jaar langer zouden leven dan nu wordt geprognosticeerd, dan is de impact hiervan een daling van ruim 3% van de dekkingsgraad.

Indexatierisico

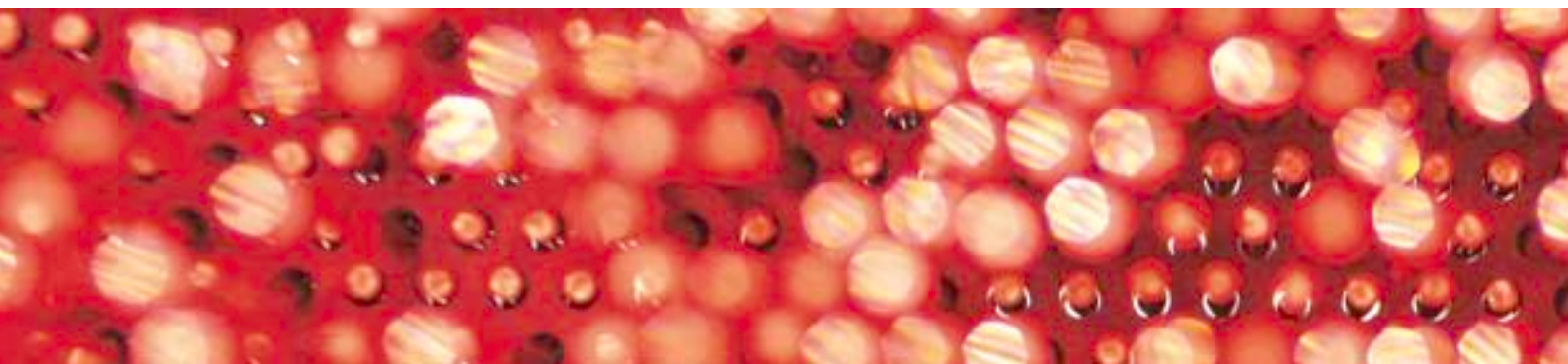
Het indexatierisico is het risico dat de loonontwikkeling hoger uitvalt dan het overrendement op beleggingen. Hierdoor stijgen de benodigde middelen voor toeslagverlening sneller dan de beleggingen waardoor de dekkingsgraad onvoldoende kan zijn om volledig te kunnen indexeren. Het indexatierisico wordt beheerst doordat de toekenning van indexatie voorwaardelijk is. Afhankelijk van de financiële positie van het fonds kan het bestuur besluiten om de indexatie geheel of gedeeltelijk achterwege te laten. Bij de vaststelling van het beleggingsbeleid is de kans op indexatie één van de leidende uitgangspunten.

Arbeidsongeschiktheidsrisico

Het arbeidsongeschiktheidsrisico betreft het risico dat het fonds minder premie ontvangt dan noodzakelijk is voor de financiering van de voorzieningen voor premievrijstelling bij invaliditeit en arbeidsongeschiktheidspensioen. Er vindt voor het arbeidsongeschiktheidsrisico geen herverzekering plaats. Het arbeidsongeschiktheidsrisico wordt beheerst door jaarlijks de kosten inzake arbeidsongeschiktheid te analyseren en te vergelijken met het deel van ontvangen pensioenpremie dat bestemd is voor dekking van de arbeidsongeschiktheidskosten.

Renterisico

De hoogte van de pensioenverplichtingen en de marktwaarde van de vastrentende waardenportefeuille is afhankelijk van de markttrent. De rentegevoeligheid wordt uitgedrukt in de duration. De duration geeft de verandering

weer van de hoogte van de pensioenvoorziening of van de waarde van de vastrentende waarden bij een renteverandering van 1%.

Indien de duration van de beleggingen lager is dan de duration van de verplichtingen is er sprake van een zogenaamde 'duration-mismatch' en dit vormt het renterisico. Bij een rentedaling is de stijging van de waarde van beleggingen kleiner dan de waardestijging van de pensioenverplichtingen met als gevolg dat de dekkingsgraad zal dalen. Zie tabel onderaan de pagina.

Een rentedaling van 1% zal een stijging betekenen van de waarde van de vastrentende waarden van circa € 83 miljoen en tevens een stijging betekenen van de hoogte van de pensioenverplichtingen van circa € 130 miljoen. Deze veranderingen zullen dan resulteren in een mutatie van de dekkingsgraad van circa 6,5%-punten (op basis van de situatie per 31 december 2010).

Het verschil in duration en het verschil in de omvang van de vastrentende waarden en de pensioenverplichtingen resulteren erin dat 62% van het renterisico wordt afgedekt. Het strategisch beleid is om 75% van het renterisico af te dekken maar omdat verwacht wordt dat de rente op termijn zal stijgen is er voor gekozen om de afdekking op een lager niveau te handhaven.

Beleggingsrisico

Beleggingsrisico's zijn uit te splitsen in het bovengenoemde renterisico, marktrisico, valutarisico en tegenpartijrisico, liquiditeitsrisico en concentratierisico. De beleggingsdoelstellingen samen met de resultaten van de ALM-studie bepalen de strategie die het pensioenfonds volgt ten aanzien van het beleggingsrisico. De Beleggings Advies Commissie bepaalt de tactiek inzake de wijze waarop omgegaan wordt met de beleggingsrisico's binnen de bij het pensioenfonds aanwezige beleidskaders en de beleggingsrichtlijnen. De overall marktposities worden ieder kwartaal gerapporteerd aan het bestuur.

Marktrisico

Het marktrisico ook wel koersrisico genoemd, is het risico van een waardedaling van de beleggingen door een verandering van marktfactoren. Marktrisico is een bewust genomen risico waaruit de indexeringsambitie deels wordt gefinancierd. Daarbij is de beleggingsstrategie en het overeenkomstige risico afgestemd op de pensioenverplichtingen middels de ALM-studie en wordt onder andere beheerst door een weloverwogen spreiding van de beleggingen over categorieën, regio's, sectoren en partijen. Daarmee worden ook concentratierisico's vermeden.

Duration

	31-12-2010	31-12-2009
Duration van de totale portefeuille (gedeeld door de dekkingsgraad)	8,4	6,7
Duration van de (normale) pensioenverplichtingen	13,5	12,3

Alleen bij beleggingen in staatsleningen is er sprake van significante posities in leningen aan Duitsland, Frankrijk en Nederland. Binnen de vastrentende waarden portefeuille wordt tevens rekening gehouden met de kredietwaardigheid van de partijen waaraan wordt uitgeleend. De portefeuille wordt permanent gemonitord waardoor er tijdig bijgestuurd kan worden.

De positie in aandelen is eind 2010 zodanig dat een gelijkmatige daling van wereldwijde aandelenmarkten met 10%, een daling van de dekkingsgraad tot gevolg heeft van 4,5%.

Valutarisico

Het valutarisico ontstaat doordat er belegd wordt in instrumenten en markten in vreemde valuta. Het risico wordt beheerst door de belangrijkste valuta (US-Dollar en Britse Pond) geheel of grotendeels af te dekken met valutaccontracten. De valutaposities worden daarvoor maandelijks in kaart gebracht en de afdekking wordt op basis hiervan weer in lijn met het beleid gebracht.

Eind 2010 was de valutapositie van het pensioenfonds zodanig dat een daling van de vreemde valuta ten opzichte van de euro van 10% een daling van de dekkingsgraad zou veroorzaken van 2,3%.

Tegenpartijrisico

Het tegenpartijrisico is het risico dat partijen, waarmee zaken worden gedaan, niet meer aan hun verplichtingen kunnen voldoen. Dit risico wordt beperkt door rekening te houden met de kredietwaardigheid van de partijen waarmee gehandeld wordt of waar deposito's worden geplaatst. Het bestuur heeft daarbij een aantal partijen geselecteerd waarbij deposito's en valutatermijncontracten mogen worden geplaatst.

Liquiditeitsrisico

Liquiditeitsrisico is het risico dat beleggingen niet tijdig en/of niet tegen een aanvaardbare prijs kunnen worden omgezet in liquide middelen, waardoor het fonds op korte termijn niet aan zijn verplichtingen kan voldoen. Daarbij speelt dat de jaarlijkse pensioenuitkeringen hoger zijn dan de jaarlijkse premieontvangsten. Het liquiditeitsrisico wordt beheerst doordat het fonds belegt in goed verhandelbare staatsobligaties en belegt in beleggingsfondsen waar op korte termijn kan worden toe- en uitgetreden. Daarnaast wordt het liquiditeitsrisico beheerst door jaarlijkse liquiditeitsprognoses en dagelijkse monitoring van de liquiditeitspositie.

Operationeel risico

Operationeel risico is het risico van een onjuiste afwikkeling van transacties, fouten in de verwerking van gegevens,

het verloren gaan van informatie, fraude en dergelijke. Deze risico's worden door het fonds beheerst door het stellen van hoge kwaliteitseisen aan de eigen organisatie en de organisaties die bij de uitvoering betrokken zijn. Bij de (interne) processen worden de volgende punten als uitgangspunt genomen:

- functiescheiding en het "vier-ogen-principe" bij de uitvoering van het beleid;
- periodieke analyse van de uitkomsten van belangrijke processen;
- schriftelijk vastgelegde afspraken in "service level agreements" met belangrijke dienstverleners zoals voor IT-systemen en applicaties;
- de performance van de beleggingen wordt maandelijks door een onafhankelijke partij berekend en gerapporteerd aan het pensioenbureau en de BAC;
- periodieke rapportage aan het bestuur over relevante ontwikkelingen, rendement; en
- dekkingsgraad en de allocatie van de beleggingen van uit diverse invalshoeken zoals markten, geografische verdeling, valuta en kredietwaardigheid van verstrekte (obligatie) leningen.

Secularisatie risico

Gezien de secularisatie die plaatsvindt in de Nederlandse samenleving bestaat er het risico dat de behoefte aan predikanten afneemt en daarmee één van de fundamenten onder het pensioenfonds wordt bedreigd. Echter gezien het ledenaantal van de Protestantse Kerk in Nederland en de beperkte daling achten wij dit risico op korte en middellange termijn gering.

Systeemrisico

Systeemrisico betreft het risico dat de mondiale financiële systemen (de internationale markten) niet langer naar behoren functioneren. Hierdoor zijn beleggingen van het fonds niet langer verhandelbaar en kunnen, al dan niet tijdelijk, hun waarde verliezen. Net als voor andere marktpartijen, is dit risico voor het fonds niet beheersbaar en als zodanig als risico geaccepteerd.

6 Bestuur en uitvoering

Pension Fund Governance

Het Pensioenfonds Predikanten kent de hieronder beschreven bestuursorganen.

Bestuur

Het bestuursmodel van Pensioenfonds Predikanten wordt gekenmerkt door het participatieve model. Het bestuur staat niet op afstand, maar is bijzonder betrokken bij het beleid en het toezicht op de uitvoering. Dit komt ondermeer tot uitdrukking door middel van de participatie in de diverse bestuurscommissies en de betrokkenheid in de plenaire bestuursvergaderingen.

Het bestuur van Pensioenfonds Predikanten bestaat uit ten minste tien leden en bestaat thans uit twaalf leden. Vijf bestuursleden vertegenwoordigen de plaatselijke kerkelijke gemeenten en kerk en worden benoemd door de kleine synode uit leden van de Kerk, waarvan drie op enkelvoudige voordracht van de Vereniging voor Kerkrentmeesterlijk Beheer. Vijf bestuursleden vertegenwoordigen de deelnemers en gepensioneerden en worden benoemd door de kleine synode op enkelvoudige voordracht van de Bond van Nederlandse Predikanten. Het bestuur kan besluiten om het aantal bestuursleden uit te breiden met twee of vier externe deskundigen, te benoemen door de kleine synode waarvan de helft op enkelvoudige voordracht van de Vereniging voor Kerkrentmeesterlijk Beheer en de andere helft op enkelvoudige voordracht van de Bond van Nederlandse Predikanten. De voorzitter wordt benoemd op voordracht van het bestuur door de kleine synode. De bestuursleden kiezen uit hun midden de secretaris, de plaatsvervangend voorzitter en de plaatsvervangend secretaris.

Voorts laat het bestuur zich in haar taken bijstaan door een vijftal bestuurscommissies: de Audit Commissie, de Beleggings Advies Commissie, bestaande uit twee bestuursleden en externe deskundigen, de Pensioencommissie, de Communicatiecommissie en de Commissie Algemene Zaken.

De samenstelling van het bestuur dient te voldoen aan de criteria als vastgelegd in het deskundigheidsplan voor bestuursleden van het pensioenfonds.

Het bestuur streeft zowel individueel als collectief naar bevordering van de deskundigheid voor de besturing van het pensioenfonds. De samenstelling van het bestuur voldoet aan de criteria als vastgelegd in het deskundigheidsplan voor bestuursleden van het pensioenfonds. In dit kader worden cursussen, congressen, seminars gevolgd. In 2010 is door het bestuur gezamenlijk met externe deskundigen gesproken over risico management en ALM-studies en is een begin gemaakt met een self assessment. Dit laatste heeft in 2011 een vervolg gekregen.

Verantwoordingsorgaan

Het pensioenfonds kent een Verantwoordingsorgaan, conform art. 33.1 sub a van de Pensioenwet, bestaande uit vier leden vanuit de Deelnemersraad en twee leden vanuit de Kerk. De taken, bevoegdheden en werkwijze, alsmede de kandidaatstelling zijn door het bestuur vastgesteld in het reglement Verantwoordingsorgaan. Het Verantwoordingsorgaan adviseert het bestuur over governance aangelegenheden en over bepaalde voorgenomen bestuursbesluiten. Het bestuur legt verantwoording af aan het Verantwoordingsorgaan over het beleid, de wijze waarop dit is uitgevoerd en de naleving van de principes van goed pensioenfondsbestuur (Pension Fund Governance). De verantwoording wordt onder andere afgelegd door mid-

del van het concept jaarverslag en de rapportage van de Commissie Intern Toezicht. De bevindingen van het Verantwoordingsorgaan en de reactie van het bestuur daarop vindt u elders in dit jaarverslag.

Deelnemersraad

Het Pensioenfonds Predikanten kent een adviesorgaan in de vorm van een Deelnemersraad. Het aantal leden, de samenstelling en de werkwijze van de Deelnemersraad, alsmede de kandidaatstelling voor de Deelnemersraad zijn vastgelegd in het reglement Deelnemersraad. Het bestuur overlegt ten minste twee maal per jaar met de Deelnemersraad.

In 2010 is deelnemersraad advies gevraagd in zake het niet indexeren.

De belangrijkste thema's die voorts in de deelnemersraad zijn besproken zijn betreffen de overgang van de eindloonregeling naar een middelloonregeling, de ontwikkeling van de nieuwe regeling Anw-compensatiepensioen en het nut van een ALM-studie ten tijde van crisis.

Commissie Intern Toezicht

Het Pensioenfonds kent een Commissie Intern Toezicht, bestaande uit drie onafhankelijke leden. De samenstelling, taken, bevoegdheden en werkwijze zijn in een door het bestuur vastgesteld reglement geregeld. De Commissie Intern Toezicht rapporteert aan het bestuur van de stichting. De bevindingen van de Commissie Intern Toezicht en de reactie van het bestuur daarop worden vermeld in het eerste daarop volgende jaarverslag van de stichting.

Compliance

De rol van compliance officer is door het bestuur opgedragen aan het Nederlands Compliance Instituut. Dit instituut voert ten minste één keer per jaar overleg met het bestuur om de naleving van de gedragscode te evalueren en te rapporteren over de ontwikkelingen inzake complianceregels en wetgeving. De compliance officer brengt verslag uit aan de voorzitter van het bestuur.

Alle bestuursleden, de directie en de medewerkers van het pensioenfonds rapporteren over de naleving van de gedragscode aan de compliance officer.

Over het verslagjaar 2010 hebben zich geen zaken voorgedaan die in strijd zouden kunnen zijn, of waren met de gedragscode van het pensioenfonds.

Naast de gedragscode is het bestuur gehouden om het beleid voortdurend ook aan bestaande wet- en regelgeving te toetsen. Deze toetsing vindt plaats door het bestuur als geheel en in het bijzonder door de Pensioencommissie van het bestuur.

Uitvoering pensioenregeling en beleggingsbeleid

Het bestuur is verantwoordelijk voor het beheer van de stichting, de vaststelling of wijziging van de statuten en het pensioenreglement en de uitvoering van de pensioenregeling zoals vastgelegd in het pensioenreglement.

Het bestuur heeft de dagelijkse leiding van het pensioenfonds gedelegeerd aan de directeur van het Pensioenfonds Predikanten. De directeur van het pensioenfonds geeft functioneel leiding aan het Pensioenfonds dat de dagelijkse werkzaamheden van het fonds uitvoert. De directeur wordt hierbij ondersteund door een managementteam waar hij zelf deel van uitmaakt. Het managementteam bestaat verder uit de Manager Investments, de Controller en het Hoofd Pensioenbeheer.

Per 1 juli 2010 is de nieuwe uitvoeringsorganisatie van start gegaan. Belangrijke kenmerken hiervan zijn de versterking met drie nieuwe medewerkers op het gebied van vermogensbeheer, finance, risk & control en pensioenbeheer. Voorts is per 1 februari 2011 het secretariaat uitgebreid met een parttime secretaresse. Alle medewerkers van het Pensioenfonds zijn medio 2010 in dienst getreden van het Pensioenfonds Predikanten daar waar ze in het verleden in dienst waren van het Landelijk Diensten Centrum van de Protestantse Kerk in Nederland. De medewerkers volgen een opleidings- en deskundigheidsprogramma ter bevordering van verdergaande professionalisering. Volledigheidshalve wordt hier vermeld dat er in 2010 door DNB geen restricties of boetes zijn opgelegd. Er is sprake van een dialoog met DNB over de rolverdeling en verantwoordelijkheden ten aanzien van werkgeversrechten en plichten tussen de generale synode van de Protestantse Kerk in Nederland en de lokale kerkgemeenten waar de predikanten actief zijn.

Communicatie

Pensioen is een complexe materie en voortdurend is de aandacht er op gericht om de communicatie waar mogelijk te verbeteren. Belangrijke aspecten van het communicatiebeleid worden op de volgende pagina beschreven.

Pensioenkrant

Een belangrijk communicatiemiddel is de pensioenkrant. In 2010 zijn twee kranten verschenen, met als belangrijkste thema's de crisis en de gevolgen daarvan voor de deelnemers en de nieuwe Anw-compensatieregeling. In de pensioenkrant geven ook deelnemers hun visie op pensioenen.

Uit de reacties die we op de pensioenkranten ontvangen blijkt telkens weer dat hiermee op een goede wijze informatie aan de deelnemers wordt verstrekt.

Website met pensioenplanner

Op de website van het pensioenfonds staat uitvoerige informatie over het pensioenfonds, de pensioenregeling, en actuele informatie.

Naast de informatievoorziening op de website, heeft de deelnemer toegang tot de pensioenplanner. Met behulp van de pensioenplanner kan de deelnemer zijn persoonlijke pensioensituatie inzien en zelf laten berekenen hoe zijn pensioen er uitziet in verschillende situaties, bijvoorbeeld bij pensionering op verschillende leeftijden.

Ook kan de deelnemer zijn Uniform Pensioen Overzicht (UPO) inzien. Uiteraard ontvangt hij ook jaarlijks dit overzicht.

Van de pensioenplanner wordt regelmatig gebruik gemaakt. De pensioenplanner is in 2010 circa 1.500 keer geraadpleegd.

Regionale voorlichtingsbijeenkomsten middelloonregeling

Over de nieuwe middelloonregeling zijn door de Bond van Nederlandse Predikanten in het voorjaar van 2010 regionale voorlichtingsbijeenkomsten georganiseerd waar het pensioenfonds zijn medewerking aan heeft verleend. Daarnaast is informatie over de regeling in de vorm van een toegankelijke brochure beschikbaar gekomen.

7 Verwachte ontwikkelingen 2011

In december 2010 heeft het bestuur het beleidsplan 2011-2013 vastgesteld. Centrale thema's in het beleidsplan zijn: risicobeheer, (verantwoord) beleggingsbeleid, pensioenbeheer en communicatie. Deze thema's zijn voor de verdere uitwerking en uitvoering toebedeeld aan de verschillende bestuurscommissies.

2010 was een turbulent jaar voor de pensioensector en het Pensioenfonds Predikanten was daar geen uitzondering op. Het bestuur wil proactief blijven reageren op de ontwikkelingen die het gevolg zijn van deze turbulentie (zoals volatiele markten, langlevensrisico en renterisico). Het meest ingrijpende gevolg als antwoord op de toegenomen onzekerheid over de uitkomst van het pensioencontract is dat aanpassing nodig zal zijn. In een bestuurlijke werkgroep worden mogelijke aanpassingen van de pensioenvoorziening voor de predikanten in beeld gebracht. Hierbij zal nadrukkelijk aandacht worden gegeven aan de preferenties die hierover bestaan bij de deelnemers. In nauw overleg met de Commissie Communicatie zal hiernaar onderzoek worden gedaan.

Hiermee wil het bestuur tijdig anticiperen op de aanbevelingen die de Commissie Goudswaard heeft gedaan in haar advies aan de Minister van Sociale Zaken en Werkgelegenheid.

In het kader van het eerdergenoemde beleidsplan wordt ten aanzien van het beleggingsbeleid aandacht besteed aan de aanbevelingen van de Commissie Frijns.

In april is besloten om de pensioenrechten van de deelnemers in de middelloonregeling en pensioengerechtigden per 1 juli 2011 te indexeren met 0.64%.

De ontwikkelingen zijn mede afhankelijk van de uitkomsten van het overleg tussen sociale partners over het pensioenakkoord en de vervolgens door de regering vast te stellen wet- en regelgeving.

Het bestuur beschouwt het als een uitdaging een adequaat antwoord te vinden op deze ontwikkeling in het belang

van een goede pensioenvoorziening voor de predikanten van de Protestantse Kerk in Nederland.

De in 2010 gestarte ALM-studie wordt in 2011 afgerond en deze zal de basis zijn voor het strategische beleggingsbeleid voor de jaren 2011-2013.

Ten slotte wordt er in 2011 een nieuw communicatieplan ontwikkeld ten behoeve van de communicatie met de deelnemers.

8 Accountants en Actuariële controle

PWC Accountants NV heeft de jaarrekening gecontroleerd. De goedkeurende verklaring van de accountant is opgenomen op bladzijde 59.

Over de pensioenverplichtingen is een verklaring afgegeven door Towers Watson Netherlands BV. De belangrijkste bevindingen van de actuaire zijn opgenomen op bladzijde 58.

9 Tenslotte

2010 was het jaar waarin het pensioenfonds aan de deelnemers en de gepensioneerden nog duidelijker moest communiceren dat onzekerheid over het pensioen sterk is toegenomen. Het was ook het jaar waarin de intrinsieke kracht van het Nederlandse pensioenstelsel op de proef is gesteld en overleefd is gebleven. Aanpassingen zijn noodzakelijk, echter de grote waarde van het stelsel is ook gebleken. Solidariteit is binnen het stelsel één van de pijlers die de collectieve pensioenvoorziening mogelijk maakt en daar moeten we ook voor de toekomst zorgvuldig mee omgaan.

2010 was ook het jaar waarin de uitvoeringsorganisatie van het pensioenfonds verder vorm werd gegeven en geïmplementeerd. Voor de medewerkers van het fonds betekende dit als het ware een hernieuwde start die veel inzet en flexibiliteit heeft gevraagd en ook voor de toekomst zal vragen.

Het bestuur is de directie, de medewerkers alsmede de leden van de diverse commissies zeer erkentelijk voor de wijze waarop zij, in het belang van de deelnemers en alle betrokkenen, zich voor het pensioenfonds hebben ingezet.

Utrecht, 25 mei 2011

Bestuur Stichting Pensioenfonds voor de Predikanten in de Protestantse Kerk in Nederland

29

drs. A.A. Nagtegaal AAG (voorzitter)

mr. F.F.F. de Beaufort

drs. P.R. Beintema

P.J.C. Borgdorff

J. Groen

B. Keddeman RA

M.M. de Lint MBA

H.L. Roth

mw. ds. J.M.T. van der Spek

T.B. Strasser RA

mr. A.C. Wallast

ds. R.M. Witteveen

Verantwoordingsorgaan

Het Verantwoordingsorgaan bestaat nu 3 jaar en is bemenst met vier leden uit de deelnemersraad en twee leden benoemd door het Moderamen van de Protestantse Kerk. De leden staan genoemd op pagina x van dit verslag. Het verantwoordingsorgaan heeft zich ingewerkt in de materie door opleidingen, gesprekken met accountant, actuaaris, bestuur en directie van het pensioenfonds. De invulling van onze taak heeft zich uitgekristalliseerd. Voor 2010 hebben wij kennis mogen nemen van de relevante beleidsstukken en verslaggeving. In toelichtende vergaderingen zijn de vele vragen die wij hadden alle adequaat beantwoord. Met name het herstelplan, de voortgang daarvan en de versterking van de uitvoeringsorganisatie hebben de aandacht van het VO gehad. Alles overwegend zijn wij van oordeel dat bestuur en directie op competente en adequate wijze hun taken hebben uitgevoerd. Met belangstelling kijken wij uit naar de uitkomst van de heroverweging van het pensioenstelsel evenals het toezicht op de pensioenfondsen en de rol van het VO daarin.

Reactie van het bestuur

Het bestuur heeft met instemming kennisgenomen van de bevindingen van het Verantwoordingsorgaan. Het bestuur wil in de komende tijd in het overleg met het VO vooral aandacht besteden aan de wijze waarop de Beleidsnota 2011 – 2013 wordt gerealiseerd. Daarnaast zal het bestuur het Verantwoordingsorgaan op de hoogte houden van de ontwikkelingen inzake het pensioencontract.

Commissie intern toezicht

Het bestuur heeft in een drietal bijeenkomsten over het gevoerde beleid en bedrijfsvoering overleg gevoerd met de Commissie Intern Toezicht van het pensioenfonds. Naast de algemene bedrijfsvoering is in het bijzonder aandacht besteed aan:

- het risicomanagement en –beheer
- de beleggingen
- de zelfevaluatie van het bestuur
- de organisatie van het nieuwe pensioenbureau

De commissie heeft zijn waardering uitgesproken over het verschaft inzicht in het gevoerde beleid en de afwegingen en keuzes die gemaakt zijn door het bestuur betreffende de risicobeheersing.

Mede tegen de achtergrond van de adviezen van de commissie Frijns, is bij de deskundigheidsbevordering van het bestuur expliciet aandacht besteed aan de risicobeheersing en risicomanagement, alsmede de wijze waarop hierover dient te worden gecommuniceerd.

Door het pensioenbureau is in nauw overleg met de Audit-commissie een monitoringsmatrix ontwikkeld voor de rapportage over het risicobeheer aan het bestuur. De commissie dringt er op aan deze monitoring periodiek te evalueren.

De commissie heeft vastgesteld dat de voorbereidingen voor de invoering van de middelloonregeling per 1 januari 2011 goed zijn verlopen, zowel ten aanzien van de communicatie als de technische te treffen ICT maatregelen.

Het bestuur heeft een Beleidsnota 2011 – 2013 vastgesteld. De belangrijke thema's uit deze nota worden uitgewerkt door de verscheidene bestuurscommissies:

Audit-commissie

Risicomanagement, ALM, Integriteitsbeleid

Beleggings-Advies Commissie

Beleggingsbeleid en ALM

Commissie Communicatie

Communicatie

Pensioencommissie

Organisatie en Governance

De commissie dringt er op aan de voortgang van de uitwerking van de thema's ook tussentijds te evalueren en wenst hierover op de hoogte te worden gehouden.

Tenslotte heeft de commissie kennis genomen van de wijze waarop inhoud is gegeven aan het nieuwe pensioenbureau ("eigen uitvoeringsorganisatie"). De commissie wenst op de hoogte te blijven van de voortgang en de rapportages betreffende het werkgeverschap, waarbij is bepleit de zorg voor de continuïteit blijvend aandacht te geven.

De commissie is van oordeel dat het bestuur zorgvuldig heeft gehandeld en haar verantwoordelijkheid heeft genomen. Aan de belangen van alle deelnemers en gepensioneerden, evenals van het personeel is op verantwoorde wijze recht gedaan. In 2011 zal tussentijds overleg met het bestuur worden gevoerd over de voortgang van het nu ingezette beleid.

Reactie bestuur

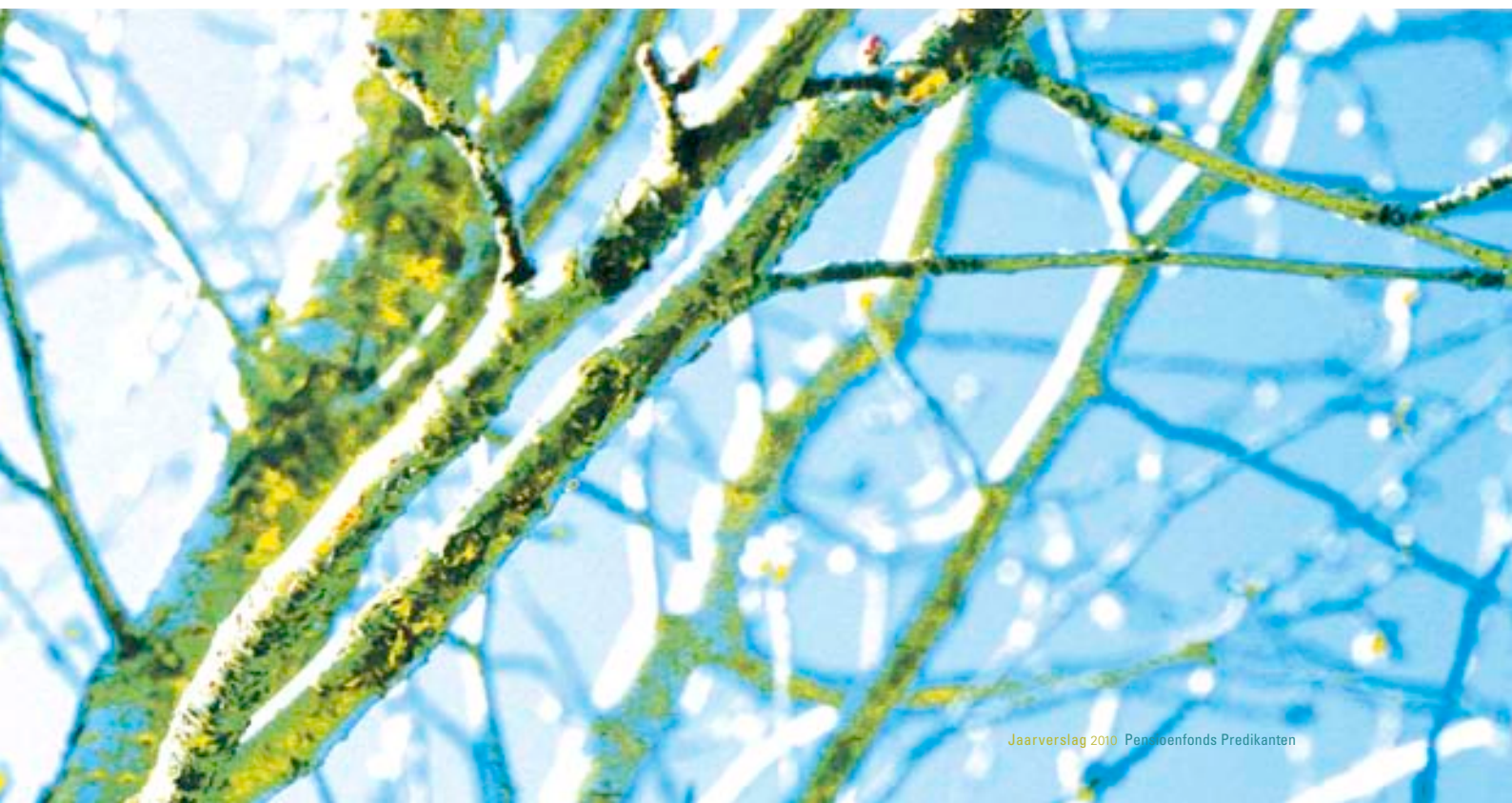
Het bestuur heeft kennisgenomen van de bevindingen van de Commissie Intern Toezicht (CIT) en neemt de aanbevelingen van harte over.

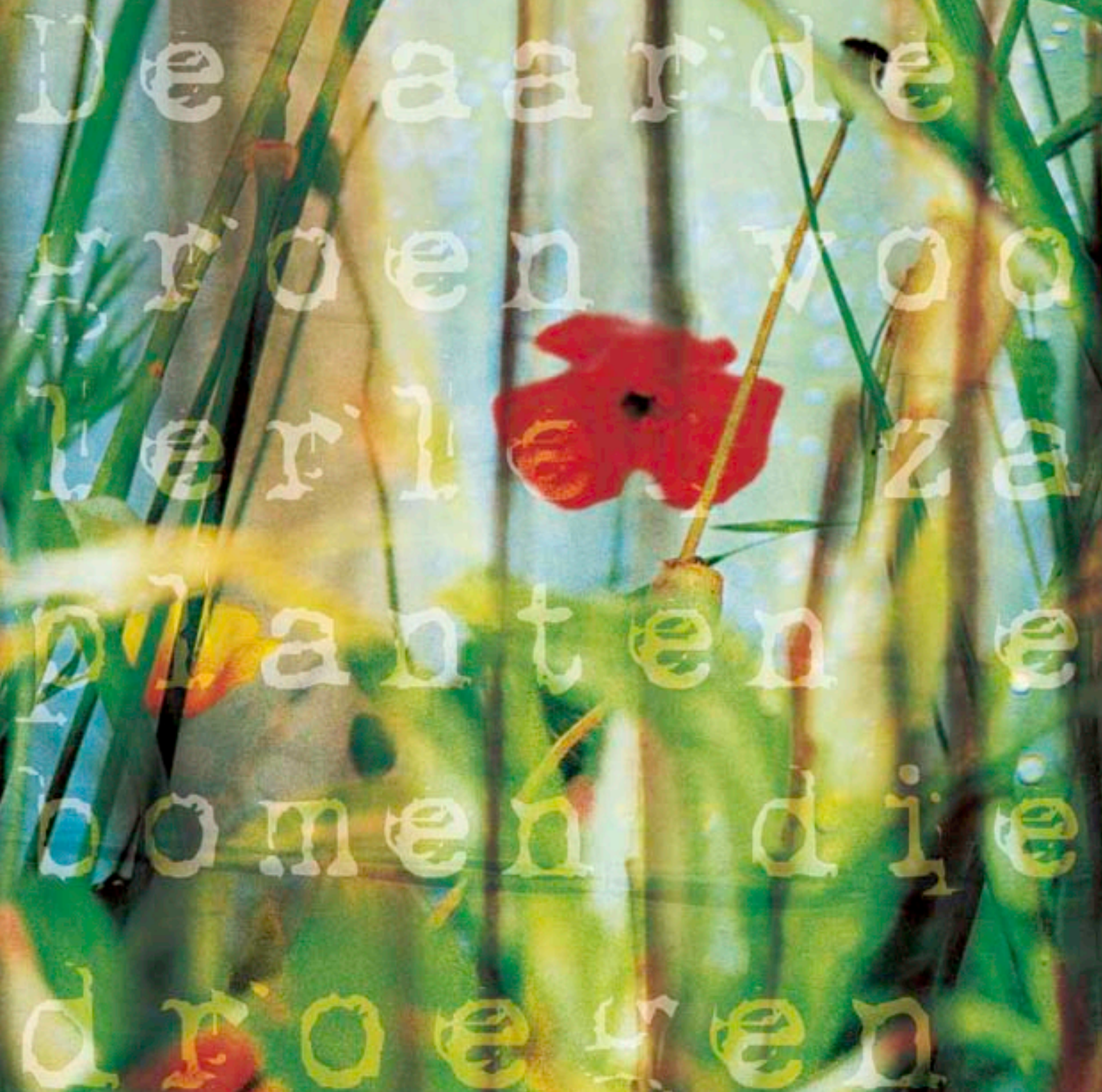
De evaluatie en voortgangsrapportages inzake het risicobeleid zullen periodiek plaatsvinden en hierover zal het bestuur overleg voeren met de CIT.

Twee maal per jaar zal er een voortgangsevaluatie worden uitgevoerd inzake de thema's uit de beleidsnota 2011-2013, waarover de commissie zal worden geïnformeerd.

Voor het bestuur is de continuïteit voortdurend onderwerp van aandacht. In de beleidsnota is hieraan expliciet aandacht besteed en zal derhalve worden meegenomen in de eerder genoemde voortgangsevaluatie.

Met instemming heeft het bestuur kennisgenomen van de conclusie van de CIT inzake de zorgvuldigheid van handelen en de wijze waarop het bestuur volgens de commissie haar verantwoordelijkheid heeft gedragen.

De aarde
vroegen voor
verlizza
planten en
komen die
droeven

Orant
rit
advor
n
vru
met

Balans, na bestemming resultaat bedragen in duizenden euro's

ACTIVA	31 december 2010	31 december 2009
Beleggingen (1)		
Aandelen (2)	393.701	336.707
Vastrentende waarden (3)	522.512	505.979
Commodities (4)	31.399	25.673
Vastgoedbeleggingen (5)	31.585	32.598
Private equity (6)	12.677	7.248
Derivaten (7)	-	13.346
	991.874	921.551
Immateriële vaste activa (8)	192	193
Vorderingen en overlopende activa (9)	967	473
Liquide middelen (10)	276	2.022
Totaal activa	993.309	924.239

PASSIVA	31 december 2010	31 december 2009
Eigen Vermogen		
<i>Algemene reserve</i> (11)		
Vereist eigen vermogen	150.017	143.530
Overige reserve	-29.273	-32.620
	120.744	110.910
Technische voorzieningen		
Voorziening pensioenverplichtingen (12)	867.149	811.287
Totaal fondsvermogen	987.893	922.197
Kortlopende schulden		
Derivaten (7)	4.180	1.020
Overlopende schulden en overlopende passiva (13)	1.236	1.022
	5.416	2.042
Totaal passiva	993.309	924.239

Staat van baten en lasten over 2010 bedragen in duizenden euro's

BATEN	2010	2009
Beleggingsresultaten		
Directe beleggingsresultaten	15.237	13.929
Indirecte beleggingsresultaten	65.547	123.185
Kosten van vermogensbeheer	-391	-374
Totaal beleggingsresultaten	80.393	136.740
Pensioenpremies	31.433	29.558
Diverse baten	13	66
Totaal baten	111.839	166.364
Lasten	2010	2009
Pensioenuitkeringen ⁽¹⁷⁾	44.625	44.788
Saldo overdracht van rechten ⁽¹⁸⁾	-494	-1.249
Pensioenuitvoeringskosten ⁽¹⁹⁾	2.012	1.710
Mutatie voorziening pensioenverplichtingen ⁽¹²⁾		
Pensioenopbouw inclusief arbeidsongeschiktheid	13.842	21.371
Indexering en overige toeslagen	0	0
Rentetoevoeging	10.042	19.405
Onttrekking voor pensioenuitkeringen en pensioenuitvoeringskosten	-45.669	-45.830
Wijziging marktrente	61.496	-13.272
Wijziging uit hoofde van overdracht van rechten	-59	1.504
Verhoging levensverwachting	17.305	35.307
Overige mutaties voorziening pensioenverplichtingen	-1.095	-3.747
Totaal lasten	102.005	59.987
Saldo van baten en lasten boekjaar	9.834	106.377
Het resultaat boekjaar wordt toegevoegd aan de algemene reserve.		

Kasstroomoverzicht over 2010 bedragen in duizenden euro's

KASSTROOM UIT PENSIOENACTIVITEITEN	2010	2009
Pensioenpremies	31.452	29.562
Mutatie premiereductiepensioenregeling	0	-2.000
Inkomende waardeoverdrachten	1.080	1.796
Betaalde pensioenuitkeringen	-44.603	-44.830
Uitgaande waardeoverdrachten	-628	-429
Betaalde pensioenuitvoeringskosten	-2.005	-1.578
Investerings immateriële vaste activa	-62	-47
Overige ontvangsten en uitgaven	-13	32
Totaal kasstroom uit pensioenactiviteiten (A)	-14.779	-17.494
KASSTROOM UIT BELEGGINGSACTIVITEITEN		
Verkopen en aflossingen van beleggingen	343.098	164.102
Ontvangen directe beleggingsopbrengsten	15.040	13.995
Aankopen beleggingen	-344.714	-159.831
Betaalde kosten van vermogensbeheer	-391	-213
Totaal kasstroom uit beleggingsactiviteiten (B)	13.033	18.053
Mutatie in liquide middelen (saldi A en B)	-1.746	559
Het verloop van de liquide middelen is als volgt:		
Stand per 1 januari	2.022	1.463
Mutatie liquide middelen	-1.746	559
Stand einde boekjaar	276	2.022

De jaarrekening is opgesteld in overeenstemming met de wettelijke bepalingen van Titel 9 Boek 2 BW en met inachtneming van de Richtlijnen voor de Jaarverslaggeving, in het bijzonder de Richtlijn 610 Pensioenfondsen. De jaarrekening is opgesteld in euro's.

Alle beleggingen en pensioenvoorzieningen zijn voor risico van het pensioenfonds.

Beleggingen worden gewaardeerd op marktwaarde. De pensioenverplichtingen worden gewaardeerd op actuele waarde (marktwaarde) met inachtneming van de meest actuele overlevingstafels en marktrente. De overige activa en passiva worden gewaardeerd op de verkrijgingsprijs tenzij anders vermeld.

Vergelijking met vorig jaar

De grondslagen van waardering en resultaatbepaling zijn ongewijzigd ten opzichte van vorig jaar. In de toelichting op de jaarrekening zijn de vergelijkende cijfers aangepast indien dit op basis van nieuwe inzichten noodzakelijk was. De belangrijkste aanpassingen betreffen niet beursgenoteerde beleggingen, de onderverdelingen van vastrentende waarden en de kosten van vermogensbeheer.

Schattingen en veronderstellingen

Bij toepassing van de grondslagen en regels voor het opstellen van de jaarrekening vormt het bestuur van het pensioenfonds zich verschillende oordelen en maakt schattingen die essentieel kunnen zijn voor de in de jaarrekening opgenomen bedragen. Indien voor het geven van het in artikel 2:362 lid 1 BW vereiste inzicht noodzakelijk is, is de aard van deze oordelen en schattingen inclusief de bijbehorende veronderstellingen opgenomen bij de toelichting op de betreffende jaarrekeningposten.

Resultaatbepaling

De resultaten op transacties worden verantwoord in het jaar waarin zij zijn gerealiseerd; verliezen reeds zodra zij voorzienbaar zijn. Indirecte beleggingsopbrengsten komen ten gunste of ten laste van het resultaat.

Omrekening van vreemde valuta

Activa en verplichtingen in vreemde valuta worden omgerekend naar euro's tegen de koers per balansdatum. Deze waardering is onderdeel van de waardering tegen actuele waarde. Transacties in vreemde valuta en de resultaten daarop gedurende de verslagperiode zijn in de jaarrekening verwerkt tegen de koers op transactiedatum. De uit de afwikkeling en omrekening voortvloeiende koersverschillen komen ten gunste of ten laste van de staat van baten en lasten.

Balans

Beleggingen

De directe vastgoedbeleggingen worden gewaardeerd tegen de marktwaarde. De marktwaarde is gebaseerd op externe taxaties. De indirecte vastgoed beleggingen zijn gewaardeerd tegen de marktwaarde. De marktwaarde is gebaseerd op de intrinsieke waarde per balansdatum van de onderliggende participaties.

Aandelen zijn gewaardeerd tegen de marktwaarde. De marktwaarde is voor beursgenoteerde aandelen en fondsen die beleggen in beursgenoteerde aandelen de beurskoers, respectievelijk de beurskoersen van de aandelen waarin belegd wordt per balansdatum. De marktwaarde voor participaties in overige niet beursgenoteerde beleggingsfondsen en overige niet beursgenoteerde zakelijke waarden is de intrinsieke waarde per balansdatum van de onderliggende zakelijke waarden.

Vastrentende waarden zijn gewaardeerd tegen de marktwaarde. De marktwaarde is beurskoers per balansdatum of marktquotering indien er geen beurstransacties zijn geweest per balansdatum, inclusief opgelopen intrest per balansdatum.

Leningen op schuldbekentenis zijn gewaardeerd tegen de marktwaarde. De marktwaarde is gebaseerd op de contante waarde van de toekomstige termijnen van rente en aflossingen en inclusief opgelopen intrest per balansdatum. De bepaling van de contante waarde gebeurt op basis van een rekenrente die gelijk is aan de geldende marktrente van soortgelijke leningen met een gelijke looptijd.

De commodities zijn gewaardeerd tegen marktwaarde. De marktwaarde is de intrinsieke waarde per balansdatum, die wordt berekend op basis van de beurswaardes van de commodity termijncontracten en de intrinsieke waarde van de leningen die in de fondsen aanwezig zijn om als onderpand te dienen.

Derivaten betreffen valuta termijncontracten en deze zijn gewaardeerd tegen de marktwaarde. De marktwaarde is gebaseerd op de interbancaire prijzen van vergelijkbare valutatermijncontracten.

Private Equity zijn gewaardeerd tegen marktwaarde. De marktwaarde is de intrinsieke waarde per balansdatum, die wordt bepaald aan de hand van een inschatting van de waarde van de onderliggende portefeuilles. Voor deze inschattingen worden methodieken gebruikt die passend zijn bij de betreffende typen private equity.

Immateriële vaste activa

De immateriële vaste activa betreffen met name pensioensoftware en de website en worden gewaardeerd tegen de verkrijgingsprijs verminderd met de op de geschatte gebruiksduur gebaseerde afschrijvingen zonder restwaarde. De afschrijvingstermijn bedraagt vijf jaar.

Vorderingen en overlopende activa

De vorderingen en overlopende activa zijn gewaardeerd tegen nominale waarde, zonedig onder aftrek van een voorziening voor oninbaarheid.

Liquide middelen

Onder de liquide middelen worden opgenomen die kasmiddelen en tegoeden op bankrekeningen, die onmiddellijk dan wel op korte termijn opeisbaar zijn. Zij worden onderscheiden van tegoeden die het karakter hebben van beleggingen.

Algemene reserve

Aan deze reserve wordt het resultaat toegevoegd of onttrokken. De algemene reserve is gesplitst in het vereist eigen vermogen en de overige reserve.

Vereist eigen vermogen

Het vereist eigen vermogen is het vermogen dat behoort bij de evenwichtssituatie van het fonds. In de evenwichtssituatie is het eigen vermogen zodanig vastgesteld dat met de wettelijk vastgestelde zekerheidsmaat van 97,5% ten aanzien van de als onvoorwaardelijk aangemerkte onderdelen van de pensioenovereenkomst wordt voorkomen dat het fonds binnen één jaar beschikt over minder middelen dan de hoogte van de technische voorzieningen. Bij de bepaling van het vereist eigen vermogen wordt op basis van door DNB voorgeschreven risicomaatstaven rekening gehouden met:

- het renterisico verbonden aan de waardering van de verplichtingen enerzijds en de waardering van de vastrentende beleggingen anderzijds;
- het risico verbonden aan de beleggingen in aandelen en onroerend goed;
- het valutarisico, indien en voor zover de valuta-exposure niet is afgedekt;
- het risico verbonden aan de beleggingen in commodities;
- het kredietrisico;
- het verzekeringstechnische risico.

De buffers worden door het pensioenfonds berekend met behulp van de standaardmethode. Hierbij wordt voor de samenstelling van de beleggingen uitgegaan van de hoogste van de strategische of feitelijke assetmix in de evenwichtssituatie.

Overige reserve

De overige reserve is het deel van het eigen vermogen dat beschikbaar is nadat het vereist eigen vermogen separaat gepresenteerd is.

Voorzieningen

De voorziening pensioenverplichtingen voor risico van het pensioenfonds is berekend op basis van de onderstaande grondslagen. Alle voorzieningen pensioenverplichtingen zijn berekend tegen de rentetermijnstructuur die door DNB is gepubliceerd.

- de overlevingskansen worden ontleend aan de AG-prognosetafel 2010-2060, met startjaar 2011 en met leeftijdsafhankelijke correctiefactoren gebaseerd op Towers Watson 2010 ervaringssterfte tot de macht 2,75. Dit komt ongeveer overeen met een leeftijdsterugstelling van 4 jaar bij de man-

nen en 3 jaar bij de vrouwen;

- partnerfrequentie van 100% tot 65 jaar (onbepaalde partnersysteem). Na 65 jaar wordt de werkelijke partnerfrequentie gehanteerd (bepaalde partnersysteem); een leeftijdsverschil van 3 jaar tussen man en vrouw;
- opslag van 2% op de factoren voor partnerpensioen van actieve deelnemers ter dekking van het wezenpensioen;
- een opslag voor toekomstige kosten van 2,5%;
- De partnerpensioenen zijn inclusief de aanspraken uit hoofde van het in 2010 ingevoerde Anw-compensatiepensioen. Er zijn geen aanspraken opgenomen uit hoofde van de overgangsregeling van dit pensioen, waarbij op 1 januari 2009 bestaande situaties onder bepaalde voorwaarden ook voor een Anw-compensatiepensioen in aanmerking kunnen komen. De reden hiervoor is dat de omvang van deze aanspraken nog niet met zekerheid is vast te stellen;
- Voor arbeidsongeschikte deelnemers is de voorziening inclusief het premievrijgestelde deel van de toekomstige pensioenopbouw. Er wordt geen rekening gehouden met de mogelijk benodigde toevoeging aan de voorziening voor de aanspraken van deelnemers die nu ziek zijn en aan het eind van de wettelijke termijn van twee jaar mogelijk aanspraak kunnen maken op een arbeidsongeschiktheidspensioen. De reden hiervoor is dat hier onvoldoende informatie voor beschikbaar is om deze voorziening vast te stellen en de instroom van arbeidsongeschikte deelnemers de afgelopen twee boekjaren beperkt was.

Voor de berekening per 31 december 2009 zijn de volgende grondslagen toegepast;

- de overlevingskansen worden ontleend aan de AG-prognosetafel 2005-2055 met als startperiode 2007-2012, met een leeftijdsterugstelling van 4 jaar bij de mannen en 3 jaar bij de vrouwen;
- ultimo 2009 was een extra voorziening getroffen van 4,5% in verband met de in 2009 door het Centraal Bureau voor de Statistiek (CBS) geconstateerde versnelde stijging van de levensverwachting;
- partnerfrequentie van 100% tot 65 jaar (onbepaalde partnersysteem). Na 65 jaar wordt de werkelijke partnerfrequentie gehanteerd (bepaalde partnersysteem);
- een leeftijdsverschil van 3 jaar tussen man en vrouw;
- opslag van 3,6% op de factoren voor partnerpensioen van actieve deelnemers ter dekking van het wezenpensioen;
- een opslag voor toekomstige kosten van 2,5%;
- Voor arbeidsongeschikte deelnemers is de voorziening inclusief het premievrijgestelde deel van de toekomstige pensioenopbouw. Er wordt geen rekening gehouden met de mogelijk benodigde toevoeging aan de voorziening voor de aanspraken van deelnemers die nu ziek zijn en aan het eind van de wettelijke termijn van twee jaar mogelijk aanspraak kunnen maken op een arbeidsongeschiktheidspensioen.

Voorziening langlevensrisico

Ultimo 2009 is een extra voorziening getroffen van 4,5% in verband met de in 2009 door het Centraal Bureau voor de Statistiek (CBS) geconstateerde versnelde stijging van de levensverwachting. Ultimo 2010 is deze voorziening verwerkt in de reguliere voorzieningen. In 2010 is een verdere verhoging van 2,5% opgenomen in de reguliere voorzieningen.

Voorziening overgangsregeling partnerpensioen

Deze voorziening betreft de voorziening voor de per 1 januari 2005 getroffen overgangsregeling voor partnerpensioen ten behoeve van deelnemers, die per 31 december 2004 deelnemer waren in de pensioenregeling van het pensioenfonds van de Nederlandse Hervormde Kerk, Gereformeerde Kerken in Nederland of van de Evangelisch-Lutherse Kerk en die deelnemer blijven van het pensioenfonds. De voorziening heeft een looptijd tot en met 31 december 2018.

Voorziening hulppredikers en voorziening weduwenbeurzen

Deze voorziening staat tegenover de verplichtingen toegekend aan hulppredikers en hun nabestaanden en weduwenbeurzen.

Voorziening overgangsregeling indexatietoelage

Deze voorziening betreft de voorziening voor de per 1 januari 2005 getroffen overgangsregeling op grond waarvan gepensioneerden, nabestaanden en wezen die per 31 december 2004 deelnemer, gepensioneerde, nabestaande of wees waren dan wel het daarna zijn geworden in de pensioenregeling van het pensioenfonds van de Nederlandse Hervormde Kerk tot 1 januari 2015 in aanmerking komen voor een tijdelijke toelage op de ingegane pensioenuitkeringen.

Verloopstaat voorziening

Pensioenopbouw inclusief arbeidsongeschiktheid

Hierbij is de jaarinkoop van de actieve deelnemers opgenomen tegen de actuarieel berekende waarde van de opgebouwde nominale rechten ouderdomspensioen, nabestaandenpensioen en arbeidsongeschiktheidspensioen.

Onttrekking pensioenuitkeringen en pensioenuitvoeringskosten

De op deze regel opgenomen afname van de voorziening betreft het bedrag dat vrijkomt ten behoeve van de pensioenuitkeringen en pensioenuitvoeringskosten in het verslagjaar.

Overlopende schulden en overlopende passiva

De overlopende schulden en overlopende passiva zijn gewaardeerd op nominale waarde.

Staat van baten en lasten

Indirecte beleggingsresultaten

Onder de indirecte beleggingsresultaten worden verstaan de gerealiseerde en ongerealiseerde waardewijzigingen en valutaresultaten. In de jaarrekening wordt geen onderscheid gemaakt tussen gerealiseerde en ongerealiseerde waardeveranderingen van beleggingen. Alle waardeveranderingen van beleggingen inclusief valutakoersverschillen, worden als beleggingsopbrengsten in de staat van baten en lasten opgenomen. (In)directe beleggingsresultaten zijn toegerekend aan de periode waarop ze betrekking hebben.

Directe beleggingsresultaten

Onder de directe beleggingsresultaten wordt in dit verband verstaan:

- netto-exploitatieopbrengsten uit onroerende zaken
- rente
- dividend
- soortgelijke opbrengsten

Verrekening van kosten

Met de directe en indirecte beleggingsresultaten zijn verrekend de aan de opbrengsten gerelateerde transactiekosten, provisies, valutaverschillen e.d.

De aan de indirecte beleggingsresultaten gerelateerde externe transactiekosten en provisies zijn op de indirecte beleggingsresultaten in mindering gebracht.

Pensioenuitkeringen

De pensioenuitkeringen betreffen de aan deelnemers uitgekeerde bedragen inclusief afkopen. De pensioenuitkeringen zijn berekend op basis van het pensioenreglement en toegerekend aan het verslagjaar waarop zij betrekking hebben. Onder de pensioenuitkeringen zijn ook de toeslagen opgenomen in verband met de overgangsregeling voor geëmeriteerde NHK predikanten.

Saldo overdrachten van rechten

De overgenomen pensioenverplichtingen en overgedragen pensioenverplichtingen worden berekend volgens de regels die van toepassing zijn bij het wettelijk recht op individuele waardeoverdracht.

Pensioenuitvoeringskosten

Deze betreffen de aan het verslagjaar toe te rekenen kosten van het pensioenfonds. Organisatiekosten die beheer van het belegd vermogen betreffen zijn toegerekend aan de kosten van vermogensbeheer.

Kasstroomoverzicht

Het kasstroomoverzicht is opgesteld volgens de directe methode. De geldmiddelen in het kasstroomoverzicht bestaan uit de liquide middelen. Kasstromen in vreemde valuta zijn omgerekend tegen de valutakoers per transactiedatum. Er wordt onderscheid gemaakt tussen kasstromen uit pensioenactiviteiten en kasstromen uit beleggingsactiviteiten. Onder de aan- en verkopen en aflossingen beleggingen zijn de verlenging van deposito's alsmede de mutaties in de derivaten posities gesaldeerd opgenomen.

Toelichting op de balans bedragen in duizenden euro's

Beleggingen (1)

	Stand 1 januari 2010	Aankopen	Verkopen en aflossingen	Mutaties deposito's en lopende interest	Herwaar- dering	Stand 31 december 2010
Aandelen	336.707	25.644	-23.111	-	54.461	393.701
Vastrentende waarden	505.979	315.318	-309.102	-9.801	20.118	522.512
Commodities	25.673	-	-	-	5.726	31.399
Vastgoedbeleggingen	32.598	-129	-	-	-884	31.585
Private equity	7.248	3.881	-	-	1.548	12.677
Derivaten	12.326	-	-1.084	-	-15.422	-4.180
	920.531	344.714	-333.297	-9.801	65.547	987.694

Derivaten met negatieve waarde opgenomen onder passiva 4.180
Netto positie beleggingen opgenomen onder activa **991.874**

	Stand 1 januari 2009	Aankopen	Verkopen en aflossingen	Mutaties deposito's en lopende interest	Herwaar- dering	Stand 31 december 2009
Aandelen	259.346	56.770	-72.943	-	93.534	336.707
Vastrentende waarden	500.516	101.049	-121.553	-3.299	29.266	505.979
Commodities	22.511	-	-	-	3.162	25.673
Vastgoedbeleggingen	38.399	-	-	-	-5.801	32.598
Private equity	6.721	2.011	-	-	-1.484	7.248
Derivaten	-25.885	33.699	-	-	4.512	12.326
	801.608	193.529	-194.496	-3.299	123.189	920.531

Derivaten met negatieve waarde opgenomen onder passiva 1.020
Netto positie beleggingen opgenomen onder activa **921.551**

Niet-beursgenoteerde beleggingen

Het vermogen van het pensioenfonds wordt direct danwel via fondsen belegd in beursgenoteerde effecten, met uitzondering van de onderstaande bedragen:

	2010	2009
Aandelen	2.000	2.000
Vastrentende waarden	53.159	65.492
Vastgoedbeleggingen	31.585	32.598
Commodities	31.399	25.673
Private equity	12.677	7.248
Derivaten	-4.180	12.326
Totaal niet-beursgenoteerde fondsen	126.640	145.337

Aandelen (2)

Verdeling naar regio's binnen de aandelenportefeuille is als volgt:	2010	2009
Europa	114.299	114.938
Noord Amerika	147.269	128.341
Japan	2.878	3.762
Verre Oosten developed (excl. Japan)	25.624	17.847
Verre Oosten Emerging Markets	69.635	47.299
Overige emerging Markets	33.996	22.909
Totaal	393.701	336.707

De sectorverdeling binnen de aandelenportefeuille is als volgt:	2010	2009
Energie	45.827	34.587
Grondstoffen	47.388	24.894
Industrie	38.419	28.808
Duurzame consumentengoederen	34.253	30.067
Niet duurzame consumentengoederen	33.663	29.629
Gezondheidszorg	18.134	37.346
Financiële dienstverlening	94.906	69.520
Informatietechnologie	41.328	47.239
Telecommunicatie	23.632	16.758
Nutsbedrijven	16.062	15.480
Overigen	89	2.379
Totaal	393.701	336.707

Binnen de aandelenportefeuille is de onderverdeling naar valuta's als volgt:	2010	2009
Euro	93.452	114.339
Amerikaanse dollar	143.130	123.179
Hong Kong dollar	18.930	13.120
Britse ponden	18.710	15.343
Zuid Koreaanse won	17.750	10.520
Australische dollar	16.050	11.150
Overige valuta	85.679	49.056
Totaal	393.701	336.707

De overige valuta bestaan uit een groot aantal vreemde valuta's. De toename komt met name door Emerging Markets.

Vastrentende waarden (3)

Binnen de vastrentende waarden portefeuille is de onderverdeling naar herkomst als volgt:

	2010	2009
Europese staatsobligaties	111.678	100.131
Staatsleningen op schuldbekentenis	9.191	9.226
Europese bedrijfsobligaties	172.630	158.970
Inflation Linked Bonds	147.804	164.949
Microkredieten	30.955	30.793
Emerging Market Debt	20.014	-
High Yield Bonds	17.195	16.137
Leningen op schuldbekentenis	9.568	12.363
Deposito's en overige vorderingen	3.061	10.001
Liquide middelen	416	3.409
Stand einde boekjaar	522.512	505.979

Kredietwaardigheid

De kredietwaardigheid van de vastrentende portefeuille kan worden beoordeeld aan de hand van de rating zoals deze door Standard & Poor's is bepaald;

	2010	2009
AAA	308.655	228.640
AA	42.430	100.527
A	54.818	71.639
BBB	60.154	61.208
BB of lager	9.626	10.936
Geen rating*	46.829	33.029
Totaal	522.512	505.979

* Geen rating betreft beleggingen in leningen op schuldbekentenis, micro-kredieten en een deel van de beleggingen in High Yield Bonds.

De gemiddelde duration, uitgedrukt in procentuele waardemutatie bij één procent renteverandering, is als volgt:

	2010	2009
Duration		
Vastrentende waarden	14,2	10,7

De duration van de staatsobligaties is in het algemeen hoger dan gemiddeld terwijl de duration van de overige categorieën lager is dan gemiddeld; variërend van 2 tot 9. De duration van de inflation linked bonds is circa 8. Er is voor 118 miljoen euro belegd in een obligatiefonds met een duration van 40. In dit fonds zitten zowel Europese staatsobligaties als Europese bedrijfsobligaties.

Binnen de vastrentende waarden worden direct en indirect grote posities gehouden in staatsleningen van Nederland (€ 89 miljoen), Duitsland (€ 82,4 miljoen) en Frankrijk (€ 75,2 miljoen).

Commodities (4)

De commodities betreffen zogenaamde notes die bestaan uit commodity index futures en leningen aan Morgan Stanley die dienen als zekerheid voor de futures. Deze notes zijn in januari 2011 afgelost met een verlies van 353 duizend euro en de opbrengst is herbelegd in een commodity indexfonds.

Vastgoedbeleggingen (5)

	2010	2009
Directe vastgoedbeleggingen	747	600
Indirecte vastgoedbeleggingen	30.838	31.998
Stand einde boekjaar	31.585	32.598

Directe vastgoedbeleggingen betreffen landerijen in verpachte staat.
De indirecte onroerende zaken betreffen participaties in vastgoedinstellingen.

Specificatie naar soort	%	%
Landerijen	2,4	1,8
Woningen	49,1	48,1
Winkels	17,1	16,0
Bedrijfspannen	30,0	32,7
Overigen	1,4	1,4
	100	100

Specificatie naar regio	%	%
Nederland	78,5	82,6
Overig Europa	15,7	11,8
Noord-Amerika	5,8	5,6
	100	100

Private Equity (6)

Private Equity betreft twee fondsen die beleggen in andere private equity fondsen; zogeheten 'fund of funds'.

Toelichting op de balans vervolg

Derivaten (7)

Onderstaande tabel geeft inzicht in de derivatenposities per 31 december 2010:

Type contract	Expiratie datum	Valuta	Nominale waarde contract	Actuele waarde passiva
Valutatermijncontract US Dollar	25-feb-11	USD x 1,000	206.483	-3.622
Valutatermijncontract Britse Pond	25-feb-11	GBP x 1,000	16.054	-558
Totaal				-4.180

De waarde van valutacontracten zijn gesaldeerd weergegeven per tegenpartij omdat er sprake is van een netting overeenkomst. In 2011 zijn de derivatenposities afgewikkeld en daarbij werd een positief resultaat gerealiseerd van 3,8 miljoen euro.

Onderstaande tabel geeft inzicht in de derivatenposities per 31 december 2009:

Type contract	Expiratie datum	Valuta	Nominale waarde contract	Actuele waarde activa	Actuele waarde passiva
Valutatermijncontract US Dollar	25-feb-10	USD x 1,000	248.464	13.108	769
Valutatermijncontract Britse Pond	25-feb-10	GBP x 1,000	12.821	238	251
Totaal				13.346	1.020

	2010	2010	2010	2009	2009	2009
	Voor afdekking	Valuta-derivaten	Nettopositie (na)	Voor afdekking	Valuta-derivaten	Nettopositie (na)
US Dollar	188.268	153.908	34.360	189.445	178.751	10.694
Britse Pond	20.707	18.736	1.971	15.395	12.821	2.574
Overige valuta	161.819	-	161.819	60.079	-	60.079
Totaal	370.794	172.644	198.150	264.919	191.572	73.347

Immateriële vaste activa (8)

De specificatie per balansdatum is als volgt:

	2010	2009
Boekwaarde begin boekjaar	193	223
Computer hardware	-	1
Computer software inclusief website	62	46
Aangeschaft in boekjaar	62	47
Totaal	255	270
Afschrijving van respectievelijk hard- en software, website	-63	-77
Boekwaarde einde boekjaar	192	193
Aanschafwaarde	750	688
Cumulatieve afschrijvingen	-558	-495
Boekwaarde einde boekjaar	192	193

Vorderingen en overlopende activa (9)

	2010	2009
Pensioenpremies	136	155
Dividendbelasting	201	236
Te ontvangen rebates vermogensbeheerders	232	-
Te ontvangen waardeoverdrachten	70	28
Overige vorderingen	328	54
Totaal	967	473

Overige activa

Liquide middelen (10)

De liquide middelen staan ter vrije beschikking van het fonds.

Algemene reserve (11)

De algemene reserve wordt gesplitst weergegeven in het vereist eigen vermogen en de overige reserves. De overige reserve is het deel van het eigen vermogen dat beschikbaar is nadat op basis van de voorschriften van de Pensioenwet het gevormde vereist eigen vermogen separaat gepresenteerd is.

	Stand 1 januari 2010	Resultaat bestemming	Stand 31 december 2010
Vereist eigen vermogen	143.530	6.487	150.017
Overige reserve	-32.620	3.337	-29.273
	110.910	9.834	120.744
	Stand 1 januari 2009	Resultaat bestemming	Stand 31 december 2009
Vereist eigen vermogen	131.892	11.638	143.530
Overige reserve	-127.359	94.739	-32.620
	4.533	106.377	110.910
Solvabiliteit en dekkingsgraad	2010	2009	
Minimaal vereist eigen vermogen	35.553	42.421	
Vereist eigen vermogen	146.548	143.530	
Aanwezig eigen vermogen	120.744	110.910	
Dekkingsgraad per 31 december	113,9%	113,7%	

De dekkingsgraad van het pensioenfonds bedraagt per 31 december 2010 113,9% (2009: 113,7%) en is daarmee in vergelijking met vorig jaar toegenomen. De dekkingsgraad is berekend door het totaal fondsvermogen te delen door de technische voorzieningen. De dekkingsgraad ligt thans onder de vereiste dekkingsgraad van 117,3%. Op 30 maart 2009 is een herstelplan ingediend bij DNB, gebaseerd op een actuele continuïteitsanalyse van het pensioenfonds. In het herstelplan bedraagt de ultimo 2010 beoogde dekkingsgraad 107,7% bij een nog resterende herstelperiode van 4 jaar. Het herstelplan is gebaseerd op een modelmatige berekening van de te verwachte ontwikkelingen en de belangrijkste uitgangspunten hierbij zijn geweest een rendement op de beleggingen van 5,5% en een rekenrente voor de contantmaking van de verplichtingen die oploopt naar 4,3% in het vierde jaar van herstel en daarna constant blijft.

Technische voorzieningen

Voorziening pensioenverplichtingen voor risico pensioenfonds (12)

Mutatie Balanspost voorziening pensioenverplichtingen

	2010	2009
Het verloop is als volgt:		
Stand begin boekjaar	811.287	796.549
Toevoegingen		
Pensioenopbouw inclusief arbeidsongeschiktheid	13.842	21.371
Indexering en overige toeslagen	-	-
Rentetoevoegingen	10.042	19.405
Waardeoverdrachten	-59	1.504
Wijziging marktrente	61.496	0
Verhoging levensverwachting	17.305	35.307
	102.626	77.587
Vrijval		
Onttrekking voor pensioenuitkeringen en pensioenuitvoeringskosten	45.669	45.830
Wijziging marktrente	-	13.272
Overige mutaties	1.095	3.747
	46.764	62.849
	867.149	811.287

Het overzicht van de voorziening pensioenverplichtingen voor risico van het pensioenfonds luidt als volgt:

	2010 Totaal	2009 Totaal
Pensioenen predikanten		
Actieven	301.393	260.382
Premievrijen	31.539	29.511
Arbidsongeschikten	62.668	67.502
Ouderdompensioenen	347.291	297.930
Partnerpensioenen	105.702	97.415
Wezenpensioenen	353	340
Subtotaal pensioenverplichtingen	848.946	753.080
Evangelisch Altreformierte Kirche	2.618	2.155
Totaal pensioenverplichtingen (incl. Evangelisch Altreformierte Kirche)	851.564	755.235
Voorziening langlevensrisico	-	35.307
Voorziening overgangsregeling partnerpensioenen	10.080	13.561
Voorziening hulppredikers en weduwenbeurzen	505	484
Voorziening overgangsregeling indexatietoelage	5.000	6.700
Totaal voorziening pensioenverplichtingen	867.149	811.287

Overige schulden en overlopende passiva (13)

	2010	2009
Te betalen belastingen	784	762
Te betalen accountants- en actuariskosten	124	117
Overige schulden	328	143
Stand einde boekjaar	1.236	1.022

Niet uit de balans blijvende verplichtingen

Voorwaardelijke verplichtingen

Er lopen geen juridische procedures tegen het pensioenfonds.

Er zijn toezeggingen gedaan voor aanvullende investeringen in fondsen voor private equity (€ 4,0 miljoen), microkredieten (€ 3,5 miljoen) en vastgoed (€ 0,1 miljoen).

Er zijn leaseverplichtingen aangegaan voor auto's voor een bedrag van € 0,1 miljoen.

Verbonden partijen

Er is een lening van nominaal € 4,5 miljoen verstrekt aan de Beleidscommissie Predikanten (BCP). De BCP is een orgaan binnen de PKN dat adviseert over arbeidsaangelegenheden van predikanten en daarnaast verantwoordelijk is voor uitvoering van de generale regeling predikantstraktementen. In dit kader wordt tevens de centrale kas predikantstraktementen beheerd.

Over de lening wordt een marktconforme rente ontvangen door het pensioenfonds.

Transacties met bestuurders

De stichting heeft geen leningen verstrekt aan de bestuurders. Ook heeft de stichting geen vorderingen op de bestuurders.

Toelichting op de staat van baten en lasten bedragen in duizenden euro's

Beleggingsresultaten (14)

Type belegging	2010			2009		
	direct	indirect	totaal	direct	indirect	totaal
Aandelen	5.331	54.461	59.792	5.334	93.531	98.865
Vastrentende waarden	7.780	20.118	27.898	6.739	29.266	36.005
Commodities	5	5.726	5.731	0	3.161	3.161
Vastgoedbeleggingen	1.698	-884	814	1.856	-5.801	-3.945
Private Equity	423	1.548	1.971	0	-1.484	-1.484
Derivaten	0	-15.422	-15.422	0	4.512	4.512
Kosten vermogensbeheer	15.237	65.547	80.784	13.929	123.185	137.114
			-391			-374
Totaal			80.393			136.740

De vermogensbeheerskosten van het pensioenbureau wordt niet aan de beleggingscategorieën toegerekend, omdat de splitsing van kosten arbitrair is vanwege het gemengde karakter daarvan.

Pensioenpremies (15)

De specificatie is als volgt:

	2010	2009
Premiebaten predikanten	13.003	12.099
Premiebaten gemeenten	17.552	16.647
Premiebaten andere kerkelijke instanties	819	758
	31.374	29.504
Premies AOW/ANW Evangelisch Altreformierte Kirche	59	60
Restitutie predikanten vrijwillig aanvullend pensioen	0	-8
Overige		2
Totaal	31.433	29.558

De kostendeekkende, feitelijke en gedempte premies zijn als volgt (conform artikel 130 Pensioenwet):

	2010	2009
Kostendeekkende premie	26.247	25.556
Feitelijke premie	31.374	29.504
Gedempte kostendeekkende premie	22.922	19.992

Vanaf 2008 wordt gebruik gemaakt van de mogelijkheid in het FTK om de kostendeekkende premie te dempen.

De kostendeekkende premie is als volgt samengesteld:

	2010	2009
Actuarieel benodigd	21.541	21.372
Opslag in stand houden vereist eigen vermogen	3.813	3.548
Opslag voor uitvoeringskosten	893	636
Totaal	26.247	25.556

De actuarieel benodigde premie bevat onder andere een opslag voor verwachte kosten inzake arbeidsongeschiktheid. In 2010 zijn er meer arbeidsongeschikten (gedeeltelijk) gerevalideerd dan dat er deelnemers (gedeeltelijk) zijn geïnvalideerd. De premie arbeidsongeschiktheid en de mutatie in arbeidsongeschiktheid hebben geleid tot een positief resultaat van € 6 miljoen, waardoor de feitelijke pensioenopbouw lager uitkwam dan de actuarieel benodigde premie.

Diverse baten (16)

De specificatie is als volgt:	2010	2009
Vrijval premiereductieregeling	0	48
Ontvangst legaat	12	12
Overige baten	1	6
Totaal	13	66

Pensioenuitkeringen (17)

De specificatie is als volgt:	2010	2009
Ouderdompensioenen	27.143	26.349
Partnerpensioenen	11.279	11.421
Wezenpensioenen	62	64
Arbeitsongeschiktheidspensioenen	4.425	5.197
Uitgekeerde toeslagen	1.578	1.607
Aanvullende uitkeringen hulppredikers	0	53
Compensatie AOW uitkeringen Evangelisch	85	75
Altreformierte Kirche		
Compensatie Anw-hiaat uitkeringen	0	12
Afkopen en nagekomen uitkeringen	53	10
Totaal	44.625	44.788

Onder de pensioenuitkeringen zijn ook de toeslagen opgenomen in verband met de overgangsregeling voor geëmeriteerde NHK predikanten.

Saldo overdrachten van rechten (18)

	2010	2009
Overgenomen waardeoverdrachten	-1.088	-1.614
Ontvangen intrest vanwege waardeoverdrachten	-34	-64
Overgedragen waardeoverdrachten	615	416
Betaalde intrest vanwege waardeoverdrachten	13	13

Totaal -494 -1.249

Actuarieel resultaat waardeoverdrachten

	2010	2009
Mutatie VPV als gevolg van waardeoverdrachten	59	-1.504
Kasstroom als gevolg van waardeoverdrachten	494	1.249

Totaal 553 -255

Pensioenuitvoeringskosten (19)

De specificatie is als volgt:	2010	2009
Salariskosten	650	646
Sociale lasten	55	47
Pensioenlasten	75	65
Overige personeelskosten	148	97
Tijdelijk personeel	187	117
Huisvestingskosten	111	81
Automatisering	197	146
Afschrijvingskosten automatisering	63	77
Controle en toezicht	225	164
Advies	246	256
Communicatie	121	122
Overige uitvoeringskosten	325	266
	2.403	2.084
Af: toegerekende kosten van vermogensbeheer	-391	-374
Totaal	2.012	1.710

De personeelskosten hebben betrekking op 10,1 fte (8,44 fte in 2009) van het Pensioenbureau. De huisvestingskosten en personeelskosten (tot midden 2010 en exclusief de directeur) zijn berekend volgens de Samenwerkingsovereenkomst met de Dienstenorganisatie 2007. Van de huisvestingskosten en accountantskosten wordt 20% toegerekend aan vermogensbeheer. Pensioenfonds Predikanten heeft voor alle medewerkers van het pensioenbureau een pensioenregeling op basis van middelloon bij de Stichting Pensioenfonds Zorg & Welzijn. Pensioenfonds Predikanten heeft geen verplichting tot het voldoen van een tekort bij Stichting Pensioenfonds Zorg & Welzijn, anders dan het effect van hogere toekomstige premies. Pensioenfonds Predikanten heeft daarom de pensioenregeling verwerkt als een toegezegde-bijdrage-regeling en heeft alleen de verschuldigde premies tot en met einde van het boekjaar in de jaarrekening verantwoord.

Met ingang van midden 2010 zijn alle medewerkers van het Pensioenbureau in dienst van Pensioenfonds Predikanten.

De controle- en toezichtskosten bestaan uit accountants- en actuariskosten en de kosten van toezicht door DNB. De accountantskosten bestaan voor 69.000 euro uit onderzoek van de jaarrekening (inclusief jaarstaten DNB). Daarnaast is voor 18.000 euro aan andere diensten uitgevoerd door PricewaterhouseCoopers groep N.V. De advieskosten hebben betrekking op de kosten van de ALM studie, de overgang naar de middelloonregeling en diverse zaken betreffende de uitvoering van de pensioenregeling en het beleggingsbeheer.

Beloning bestuurders

Aan de functie van bestuurder is geen bezoldiging verbonden.

Utrecht, 25 mei 2011

Bestuur Stichting Pensioenfonds voor de Predikanten in de Protestantse Kerk in Nederland

drs. A.A. Nagtegaal AAG (voorzitter)

mr. F.F.F. de Beaufort

drs. P.R. Beintema

P.J.C. Borgdorff

J. Groen

B. Keddeman RA

M.M. de Lint MBA

H.L. Roth

mw. ds. J.M.T. van der Spek

T.B. Strasser RA

mr. A.C. Wallast

ds. R.M. Witteveen

Resultaatbestemming volgens statuten

De wijze waarop het resultaat over het boekjaar moet worden verdeeld, is niet opgenomen in de statuten van Pensioenfonds Predikanten. Het bestuur heeft besloten dat het resultaat van € 10 miljoen moet worden toegevoegd aan de Algemene Reserve.

Gebeurtenissen na balansdatum

In april 2011 heeft het bestuur besloten om met ingang van 1 juli 2011 een indexatie (toeslag) toe te kennen van 25% van de reglementaire indexatieverlening voor de regelingen waarvoor zij een indexatiebesluit moet nemen. De hoogte van de verleende indexatie bedroeg 0,64%. De impact van dit besluit is een daling van de dekkinggraad van circa 0,6%-punt.

Op 1 januari 2011 is de middelloonregeling van kracht geworden. De middelloonregeling bevat een overgangsregeling om de verschillen tussen de eindloon en de middelloon te compenseren. Het is de verwachting dat vanaf 1 januari een aanvullende voorziening nodig is voor deze overgangsregeling. De impact van deze voorziening zal naar verwachting minder zijn dan 0,1%-punt van de dekkinggraad.

Actuariële verklaring

OPDRACHT

Door Stichting Pensioenfonds voor de Predikanten van de Protestantse Kerk Nederland te Utrecht is aan Towers Watson Netherlands B.V. de opdracht verleend tot het afgeven van een actuariële verklaring als bedoeld in de Pensioenwet over het verslagjaar 2010.

GEGEVENS

De gegevens waarop mijn onderzoek is gebaseerd, zijn verstrekt door en tot stand gekomen onder de verantwoordelijkheid van het bestuur van het pensioenfonds. Voor de toetsing van de fondsmiddelen en voor de beoordeling van de vermogenspositie heb ik mij gebaseerd op de financiële gegevens die ten grondslag liggen aan de jaarrekening.

In overeenstemming met de richtlijn 'Samenwerking tussen accountant en actuaris ter zake van de controle van verantwoordingen van verzekeringsinstellingen' heeft de accountant van het pensioenfonds mij geïnformeerd over zijn bevindingen ten aanzien van de betrouwbaarheid en de volledigheid van de administratieve basisgegevens en de overige uitgangspunten die voor mijn oordeelsvorming van belang zijn.

WERKZAAMHEDEN

Ter uitvoering van de opdracht heb ik onderzocht of is voldaan aan de artikelen 126 tot en met 140 van de Pensioenwet.

De door het pensioenfonds verstrekte administratieve basisgegevens en de bevindingen van de accountant ten aanzien hiervan zijn zodanig dat ik die gegevens als uitgangspunt voor mijn beoordelingswerkzaamheden heb aanvaard.

Als onderdeel van de werkzaamheden voor de opdracht:

- heb ik ondermeer onderzocht of de technische voorzieningen, het minimaal vereist eigen vermogen en het vereist eigen vermogen toereikend zijn vastgesteld; en
- heb ik mij een oordeel gevormd over de vermogenspositie van het pensioenfonds.

Mijn onderzoek heb ik zodanig uitgevoerd, dat een redelijke mate van zekerheid wordt verkregen dat de resultaten geen onjuistheden van materieel belang bevatten. Ik heb mij een oordeel gevormd over de waarschijnlijkheid waarmee het pensioenfonds de tot balansdatum aangevane verplichtingen kan nakomen, mede in aanmerking nemend het financieel beleid van het pensioenfonds.

De beschreven werkzaamheden en de uitvoering daarvan zijn in overeenstemming met de binnen het Actuarieel Genootschap geldende normen en gebruiken, en vormen naar mijn mening een deugdelijke grondslag voor mijn oordeel.

OORDEEL

De technische voorzieningen zijn, overeenkomstig de beschreven berekeningregels en uitgangspunten, als geheel gezien, toereikend vastgesteld.

Het eigen vermogen van het pensioenfonds is op de balansdatum lager dan het wettelijk vereist eigen vermogen, maar niet lager dan het wettelijk minimaal vereist eigen vermogen. Gemeten naar de wettelijke maatstaf is ten aanzien van de verplichtingen, aangegaan tot balansdatum, sprake van een reservetekort. Met inachtneming van het voorafgaande heb ik mij ervan overtuigd dat is voldaan aan de artikelen 126 tot en met 140 van de Pensioenwet, met uitzondering van artikel 132.

De vermogenspositie van Stichting Pensioenfonds voor de Predikanten van de Protestantse Kerk Nederland is naar mijn mening niet voldoende vanwege het reservetekort.

Apeldoorn, 25 mei 2011,

Drs. W. Eikelboom AAG

Verbonden aan Towers Watson Netherlands B.V.

Controleverklaring van de onafhankelijke accountant

Aan: het bestuur van Stichting Pensioenfonds voor de Predikanten in de Protestantse Kerk in Nederland

VERKLARING BETREFFENDE DE JAARREKENING

Wij hebben de in dit verslag opgenomen jaarrekening 2010 van Stichting Pensioenfonds voor de Predikanten in de Protestantse Kerk in Nederland te Utrecht gecontroleerd. Deze jaarrekening bestaat uit de balans per 31 december 2010 en de staat van baten en lasten over 2010 en de toelichting, waarin zijn opgenomen een overzicht van de gehanteerde grondslagen voor financiële verslaggeving en andere toelichtingen.

Verantwoordelijkheid van het Bestuur

Het bestuur van de stichting is verantwoordelijk voor het opmaken van de jaarrekening die het vermogen en het saldo van baten en lasten getrouw dient weer te geven, alsmede voor het opstellen van het bestuursverslag, beide in overeenstemming met Titel 9 Boek 2 van het in Nederland geldende Burgerlijk Wetboek (BW) en met inachtneming van het bepaalde in artikel 146 Pensioenwet. Het bestuur is tevens verantwoordelijk voor een zodanige interne beheersing als het noodzakelijk acht om het opmaken van de jaarrekening mogelijk te maken zonder afwijkingen van materieel belang als gevolg van fraude of fouten.

Verantwoordelijkheid van de accountant

Onze verantwoordelijkheid is het geven van een oordeel over de jaarrekening op basis van onze controle. Wij hebben onze controle verricht in overeenstemming met Nederlands recht, waaronder de Nederlandse controlestandaarden. Dit vereist dat wij voldoen aan de voor ons geldende ethische voorschriften en dat wij onze controle zodanig plannen en uitvoeren dat een redelijke mate van zekerheid wordt verkregen dat de jaarrekening geen afwijkingen van materieel belang bevat.

Een controle omvat het uitvoeren van werkzaamheden ter verkrijging van controle-informatie over de bedragen en de toelichtingen in de jaarrekening. De geselecteerde werkzaamheden zijn afhankelijk van de door de accountant toegepaste oordeelsvorming, met inbegrip van het inschatten van de risico's dat de jaarrekening een afwijking van materieel belang bevat als gevolg van fraude of fouten.

Bij het maken van deze risico-inschattingen neemt de accountant de interne beheersing in aanmerking die relevant is voor het opmaken van de jaarrekening en voor het getrouwe beeld daarvan, gericht op het opzetten van controlewerkzaamheden die passend zijn in de omstandigheden. Deze risico-inschattingen hebben echter niet tot doel een oordeel tot uitdrukking te brengen over de effectiviteit van de interne beheersing van de stichting. Een controle omvat tevens het evalueren van de geschiktheid van de gebruikte grondslagen voor financiële verslaggeving en van de redelijkheid van de door het bestuur van de stichting gemaakte schattingen, alsmede een evaluatie van het algehele beeld van de jaarrekening.

Wij zijn van mening dat de door ons verkregen controle-informatie voldoende en geschikt is om een onderbouwing voor ons oordeel te bieden.

Oordeel

Naar ons oordeel geeft de jaarrekening een getrouw beeld van de grootte en de samenstelling van het vermogen van Stichting Pensioenfonds voor de Predikanten in de Protestantse Kerk in Nederland per 31 december 2010 en van het saldo van baten en lasten over 2010 in overeenstemming met Titel 9 Boek 2 van het in Nederland geldende Burgerlijk Wetboek (BW) en met inachtneming van het bepaalde in artikel 146 Pensioenwet.

VERKLARING BETREFFENDE OVERIGE BIJ OF KRACHTENS DE WET GESTELDE EISEN

Ingevolge artikel 2:393 lid 5 onder e en f BW vermelden wij dat ons geen tekortkomingen zijn gebleken naar aanleiding van het onderzoek of het bestuursverslag, voor zover wij dat kunnen beoordelen, overeenkomstig Titel 9 Boek 2 BW is opgesteld, en of de in artikel 2:392 lid 1 onder b tot en met h BW vereiste gegevens zijn toegevoegd. Tevens vermelden wij dat het bestuursverslag, voor zover wij dat kunnen beoordelen, verenigbaar is met de jaarrekening zoals vereist in artikel 2:391 lid 4 BW.

Amsterdam, 25 mei 2011

PricewaterhouseCoopers Accountants N.V.

Origineel getekend door drs. H.C. van der Rijst RA

Afkortingen en verklarende woordenlijst

60

Actuariële waarde	De waarde die een in de toekomst te verrichten (periodieke) uitkering thans heeft, rekening houdend met de marktrente en met sterfte- en invaliditeitskansen.	Converteerbare obligatie	Obligatie waarvan de bezitter de mogelijkheid heeft om de obligaties op enig moment om te ruilen tegen een vooraf afgesproken aantal aandelen.
Actuaris	Een verzekeringswiskundige die onder meer de premies en de voorziening pensioenverplichtingen berekent, alsmede het verloop van de voorziening analyseert.	Dekkingsgraad	De waarde van aanwezige pensioenvermogen van het pensioenfonds uitgedrukt in een percentage van de technische voorzieningen.
ALM	Asset Liability Management, het geïntegreerd afstemmen van het beleggings-, financierings- en indexatiebeleid voor een pensioenfonds uitgaande van de doelstellingen van het pensioenfonds ten aanzien van risico's, indexatie, premiehoogte en premiestabiliteit.	Derivaten	Derivaten is een verzamelnaam voor diverse van aandelen en obligaties afgeleide financiële instrumenten.
Anw-compensatie	Aanvulling op de wettelijke uitkering ingevolge de Algemene Nabestaanden Wet.	DNB	De Nederlandsche Bank.
AO-ers	Deelnemers die een arbeidsongeschiktheidspensioen ontvangen	Duration	Hiermee wordt de waardegevoeligheid van de pensioenverplichtingen en van een bepaalde vastrentende waarde voor veranderingen in de rentestand aangegeven. Een duration van 5 jaar voor vastrentende waarden geeft aan dat bij een stijging (c.q. daling) van de rentestand met 1%-punt, de waarde van de vastrentende waarden met 5%-punten daalt (c.q. stijgt).
Assetmix	De verdeling van beleggingen over verschillende beleggingscategorieën, zoals bijvoorbeeld: aandelen, vastrentende waarden en onroerend goed met een nadere onderverdeling naar regio of soort schuldpapier.	Egalisatievoorziening	Voorziening om verhoging c.q. verlaging van kosten gespreid in de tijd te kunnen opvangen.
Backservice	Het deel van het in een jaar opgebouwde pensioengedeelte dat betrekking heeft op de verstreken dienstjaren.	Emerging Markets	Ontwikkelingslanden met een hoge economische groei en die reeds een bepaalde mate van ontwikkeling bereikt hebben.
Benchmark	Vooraf bepaalde objectieve maatstaf (lijkpunt) waarmee de prestatie van een beleggingsportefeuille wordt vergeleken. Deze maatstaf wordt berekend aan de hand van de rendementen van vooraf gekozen beursindices en andere marktindicatoren en de weging hiervan in de strategische asset mix.	Franchise	Het gedeelte van het traktement dat niet voor pensioenopbouw wordt meegenomen. De franchise kan worden gezien als het traktementsgedeelte waarover de sociale voorzieningen reeds in pensioen voorzien, bijvoorbeeld via de AOW en de ANW.
CBS	Centraal Bureau voor de Statistiek	FTK	Financieel Toetsingskader voor pensioenfondsen, waarop de financiële positie dient te worden beoordeeld onder de Pensioenwet.
CIT	Commissie Intern Toezicht	GBP	Britse Pond
Clearing- en settlementsysteem	Clearing en settlement zijn de twee processen in de administratieve afhandeling van een effectentransactie.	Gedempte premie	In de Pensioenwet is het toegestaan om de kostendekkende premie te dempen. De demping vindt plaats door een vaste rekenrente (4,6%) te hanteren. Dit percentage is gebaseerd op een vast verondersteld rendement gebaseerd op de strategische beleggingsmix en rekening houdend met het indexatiestreven.
Commodities	Beleggingen in grondstoffen zoals b.v. energie, metalen en landbouwproducten.	GOP	Georganiseerd Overleg arbeidsvoorwaarden Predikanten.
Compliance regeling	Gedragsregeling voor bestuurders, directieleden en medewerkers van pensioenfondsen. De regeling bevat voorschriften ter voorkoming van belangenconflicten en van misbruik en oneigenlijk gebruik van de bij het fonds aanwezige informatie.		

Herstelplan	Plan met als doel om de financiële positie van het fonds conform de regels van DNB binnen een termijn van 15 jaar weer op het vereiste niveau te brengen.	Private Equity	Niet beursgenoteerde ondernemingen waarin belegd kan worden.
High Yield obligaties	Obligaties uitgegeven door bedrijven met een hoog kredietrisico. Deze obligaties bieden vaak een hogere vergoeding.	Prognosetafel	Een overlevingstafel. Deze tafel laat zien wat het verwachte overlevings- en sterfjepatroon is van personen die allen in hetzelfde jaar zijn geboren.
Indexatie	Aanpassing van de pensioenuitkeringen en pensioenaanspraken aan de ontwikkeling van de predikantstraktementen. De wettelijke term hiervoor is toeslagverlening.	Rating bureau	Een organisatie die de kredietwaardigheid van uitgevers van obligaties, zowel landen als ondernemingen, beoordeelt. Het oordeel wordt uitgedrukt in een lettercombinatie.
Inflation Linked Bonds	Obligaties die naast een vaste opbrengst ook een vergoeding geven die gekoppeld is aan de inflatie in een bepaald land of regio, zoals de eurozone.	Rebates	Kortingen die verleend worden door vermogensbeheerders op de standaard beheerskosten van een beleggingsfonds
Kostendeekkende pensioenpremie	De in de Pensioenwet gedefinieerde premie die nodig is om de onvoorwaardelijke onderdelen van de pensioenovereenkomst in dat jaar en voor de langere termijn na te komen.	Rentetermijnstructuur	De rentes die horen bij verschillende looptijden (uitgedrukt in jaren) en die worden berekend op basis van de rentes die banken elkaar onderling in rekening brengen.
Middelbaarregeling	Pensioenregeling waarin de hoogte van het pensioen afhankelijk is van het gemiddelde van de pensioengrondslagen tijdens de deelneming.	Reservetekort	Het tekort als gevolg van een lager pensioenvermogen dan de som van de VPV en de algemene reserve.
Pensioenfonds Predikanten	Stichting Pensioenfonds voor de Predikanten in de Protestantse Kerk in Nederland.	Standard & Poors	Rating bureau die een rating hanteert van AAA voor de hoogste waardering, BBB voor nog acceptabel risico en BB voor hoog risico obligaties (z.g. High Yield obligaties of junk bonds).
Pensioengrondslag	Het deel van het traktement dat resteert na aftrek van de franchise. De pensioengrondslag vormt de basis voor de berekening van het pensioen.	Sustainable Investments	Beleggingen in duurzame bedrijven of activiteiten.
Pensioenvermogen	De waarde van de beleggingen van een pensioenfonds plus de overige activa, minus de kortlopende schulden.	Toeslagverlening	zie Indexatie.
Pensioenverplichtingen	De opgebouwde pensioenaanspraken; dit betreft de pensioenaanspraken voor de actieve deelnemers die op grond van de verstrekte deelnemerstijd zijn opgebouwd, de ingegane pensioenen van ex-deelnemers of hun weduwe, weduwnaar, partner en/of kinderen, de verplichtingen jegens arbeidsongeschikten en de uitgestelde pensioenen van slapers.	Valuta(termijn) contracten	Bindende overeenkomst tussen een bank en een tegenpartij, waarin wordt afgesproken om een bedrag een vreemde valuta's op termijn te kopen of te verkopen tegen een nu reeds vastgestelde termijnkoers.
Pension Fund Governance	Het geheel van regels voor bestuur, zeggenschap over, verantwoording door en toezicht op pensioenfonds.	VPV	Voorziening pensioenverplichtingen; de per balansdatum benodigde voorziening (reserveering) voor de pensioenverplichtingen.
Performance	Het gedurende de verslagperiode gerealiseerde beleggingsrendement, dat wordt vergeleken met de benchmark.	Waardeoverdracht	Het overbrengen van pensioenrechten van een deelnemer die niet langer actief deelneemt (pensioen opbouwt) naar de nieuwe pensioenregeling van deze deelnemer.
		Weduwenbeurzen	Door het Pensioenfonds Predikanten overgenomen pensioenverplichting waarbij pensioenaanspraken van bepaalde predikantsweduwen zijn gewaarborgd.

tekst: Pensioenfonds Predikanten
productie: A-vier Communicatie, Amsterdam
grafischontwerp & beeld: Helma Timmermans
www.a-vier.nl